

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 29.

Brooklyn, N. Y. 16 d. Liepos (July) 1913 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVIII

ŽVILGSNIS
MUSŲ ATEITIN.

Nėra pasaulyje tos civilizacijos tautos, kuri nebutų atkreipusi savo domus į jaunimą ir į jo auklėjimą. Visiems šiandien aišku, kad tik iš gerai išauklėto jaunimo išeina geri šalies piliečiai, geri tėvynainiai, geri šeiminkai, geros moters ir motinos, geros vaikų auklėtojos. Šiandien jau aišku, kaip diena, kad tos tautos kyla kultūriškai ir žengia pirmyn, kur gerai pastatytas jaunimo auklėjimas. Kultūriškosios tautos tam tikslui steigia įvairių įvairiausias mokslo įstaigas, pradedant paprasčiausiomis pradinėmis mokyklomis ir baigiant universitetais, akadamijomis, muzėjais ir įvairiomis mokslo draugijomis. Išleidžiama milijonų milijonai ant apšvietos ir išauklėjimo jaunimo.

Mes lietuviai-amerikiečiai irgi rupinamės jaunimo auklėjimu. Tik dirbtelk į koki-nors laikraštį, veik kiekviename numeryje pamatysite ką-nors apie tai parašyta, o jau mūsų prakalbininkų — tai net gerkles baigia plyšt bešaukiant nuo pagrindų, kad mums reikia apšvietos, reikia auklėties bei lavinties. Viena tik nelaimė, kad mes tik šaukiame, o apšviest nesisitengiamo, net nė tie, kurie kitus prie to raginame. Pavyzdžiui paimkim kad ir lietuviškąjį, čion Amerikoje gimusį, jaunimą. Ar mes nors kiek prisidedame prie jo išauklėjimo? Ne ir nei! Čion gimusį jaunimą auklėja tik amerikoniškoji mokykla, angliški laikraščiai (ir dar tankiai blogos rūšies) ir kitokios jankių įstaitos. Tas nepeiktina — peiktina tik tas, kad kaip mes niekuom prie jaunimo auklėjimo neprisidedame, jaunimas ištautėja, sarmatijasi savo tėvų papročius ir niori net lietuviškai kalbėt tarp savųjų. Tarp čion gimusio jaunimo labai-labai mažai terasime tokių, kurie nors kiek gramatiškiau mokėtų lietuviškai rašyt ar nors kiek pažintų lietuviškąją literatūrą. Tėvai kartais būva gana gerais tėvynainiais, daug veikia ant lietuvištos labo, atsižymi tarp viengėnių, net kartais ir pagarbą užsipelno, o pažūrėk į jų vaikus — nors jie ir augštas mokyklas lankė, vie-

nok nemoka lietuviškai rašyti.

Tokis čion gimusio jaunimo ištautėjimas veda prie to, kad mes amerikiečiai ateityje turime išnykt, sutirpt tarpe Amerikos kitataučių gyventojų. Juk dabar visą lietuviškąjį judėjimą, visas lietuvių organizacijas ir net jų politiškas partijas palaiko vien tik imigrantai. Jei kokių-nors budu imigracija būtų sulaukyta, tai už kokių dviejų dešėtkų metų apie Amerikos lietuvius pasiliktu tiktai saldi atmintis. Tegul imigracija ir nebus sulaukyta, vienok tas pats pavojus grėsia iš kitos pusės. Žinome, kad Lietuva kartu su visa Rusija labai sparčiai kyla augštin kaip kulturoje, taip ir ekonomijoje. Tegul negreit Lietuva visame kame susilygis su Amerika, vienok darbo sąlygos, delei kurių daugiausiai lietuviai apleidžia Lietuvą, labai greit gali susilyginti, ir tada imigracija Amerikon ne tik sumažės, bet gali ir visai apstot, kas, kaip jau sakėme, neišeis ant gero amerikiečiams lietuviams.

Nevienas, o ypatingai tėvai ar auklėtojai, pasako: „Ką gi darysi, kad taip yra, neturime savų mokyklų ir kitokių mokslo įstaigų, kur būtų galima jaunimą lietuviškoje dvasioje išauklėt“... Tokis pasakymas visai nėra išsiteisinimu. Juk ir Lietuvoje nėra tautiškujų mokyklų, o pradinėse valdžios mokyklose išguldomoji lietuvių kalba įvesta tik nuo laikvės metų. Lietuvos mokyklose lig to laiko buvo skiepijama rusiškoji dvasia ir per sekiojama viskas, kas tik lietuviška. Buvo uždrausta spauda. Vienok nežiurint į tai, jaunimas (tik su mažais išėmimais) neištautėjo, bet čio ir čina kuone priesakyje lietuviškojo tautiškojo judėjimo. Amerikoje gi turime laisvę, turime daugiau kaip 20 metų spaudą, vienok mūsų jaunimas ištautėja, o kartais net įsižeidžia, jei koki tikrą lietuvių sunelį pavadini lietuviu. Kiti, gal sakyti dauguma, visą kaltę to jaunimo ištautėjimo meta ant čion esančių aplinkybių; vienok tos aplinkybės nekiek nekaltos. Juk ir lenkai gyvena prie tokių pat aplinkybių, vienok jie didelę dalį čion gimusio jau-

nimo sugebi išauklėti tautiškoje dvasioje.

Mūsų gi anti-tautiečiai šypsodamiesi pasakys, kad vis viena kokioje dvasioje jaunimą auklėtume, bile tik dorai. Doras žmogus, ar jis būtų lietuviu, anglu, rusu ar lenku, visuomet pageidaujamas. Taip, tas tiesa, bet tik kyla klausimas, ar galima be tautiško gerai jaunimą išauklėti. Dar nė pas kultūriškiausias tautas, kaip n turiškiausias tautas, kaip pas vokiečius, francuzus, anglus, ligšiol to nematėme. Juk jei žmogus gėdisi prisipažinti prie savo kilimo, jis gal taip-pat gėdities išlaikyt duotąjį žodį. Toks žmogus nėra tvirtu, o netvirtas žmogus visuomet aplinkybių blaškomas. Pagaliaus, čion labai žymią rolę lošia ir gamtos įstatymas — „užlaikymas pats savęs“ ir šio įstatymo nors instinktyviai, vienok prisilaiko net menkiausi gyvūnėliai, tai ką gi jau galima sakyti apie mąstantį žmogų. Kas pats savęs negerbia, tas menkas žmogutis.

Tad ką gi daryt, kad mes lietuviai-amerikiečiai neišnyktume? kaip gi auklėti jaunimą, kad jis galėtų užimt mūsų vietą? Matome, kad tie budai, kokius ligšiol vartojama, neatneša pageidaujamo rezultato, matome, kad auklėjimo budus reikia keist, tobulint. Bet kaip? Tai labai svarbus klausimas, tai mirties ar gyvenimo klausimas. Šį klausimą vienatos neišriš: reikia, kad šiuom klausimu užsintereotuoti plati visuomenė, o ne vienas-kitas veikėjas ar publicistas. Šį klausimą reikia išrišt ne tik ant popieriaus, ne tik ginčiuose ar prakalbose, bet jį reikia išrišt pačiame mūsų gyvenime. Jei neišrišime nuosekliai šito klausimo, apmokėsime labai brangią bausmę — mes amerikiečiai su savo partijomis, su savo kultūra, su savo papročiais, su savo įvairiais judėjimais išnyksime. P. Gulbinas.

Peržvalga.

// Svarbi naujiena — d-ras J. Basanavičius atvažiuoja Amerikon. Kam iš lietuvių nežinomas d-ro J. Basanavičiaus vardas? Tvirtai tikime, kad kiekvienas iš mūsų lietuvių, kurs apart maldakningės dar ką-nors yra skaitęs, daugiau-mažiau yra girdėjęs

apie tą prakilniausią mūsų tautos veikėją, kurio darbai bei nuopelnai neapsakomai daug atnešė naujos mūsų tautai ir mūsų tėvynėi — Lietuvai. Taip, daug, labai daug yra nuveikęs lietuvių tautos labai gerbiamas mūsų d-ras J. Basanavičius, ir jis nenuilstančiai, su tikru pasišventimu, varo tą prakilnų darbą tolyn. Tai tikriausias lietuvių tautos žadintojas ir gaivintojas, tai jos švietėjas ir mokytojas.

Prabuė apie 20 metų užrubėzyje, daugiausiai Bulgarijoje, paputus liuosybės vėjui Rusijoje, sugrįžta jis Lietuvon ir su stebėtina energija dirba lietuvių bei Lietuvos labui. Jo trusu ir pasištengimu tampa, galop, sutverta Lietuvos Mokslo Draugija Vilniuje, tas židinyb bei šaltinis dvasiškų lietuvių tautos turtu. Draugijos pirmininku nuo pat jos užsimezgimo yra d-ras J. Basanavičius.

Vienok manome, kad labai mažai yra čia Amerikoje tokių, kurie būtų matę ar girdėję kalbant tą lietuvių tautos didvyri... Taigi dabar Amerikoje gyvenantieji lietuviai turės progą jį pamatyti, paklausti jo prakalbų ir susipažinti su juom.

Gavome žinią, kad laike septinto L. Mokslo Draugijos metinio susirinkimo, laikyto birželio mėn. š. m. Vilniuje, Draugijos snariai išrinko d-rą J. Basanavičių savo reprezentantu ir siunčia jį į Suv. Am. Valstijas rinkti tarpe čia gyvenančių lietuvių aukas Lietuvos Tautos Namui Vilniuje. Kartu tapo išrinktas tam pačiam tikslui dabartinės 4-ios Valstijos Dumos atstovas Martinas Yčas, advokatas ir žymus kalbėtojas.

Dras J. Basanavičius ir M. Yčas išvažiuoja Amerikon pradžioje liepos (sen. kal.) mėn.

Taigi greit sulauksime garbingų svečių iš Lietuvos.

// Vėliausiai atkeliavusieji lietuviai. Per šių metų balandžio mėn. atkeliavo Amerikon lietuvių 2,832 ypatos, o iškeliavo per tą patį mėnesį iš Amerikos 450 ypatų; pasidaugino lietuvių skaitlius Amerikoje ant 2,382 yp. Pasirodo, kad balandžio mėnesyje atkeliavo Amerikon lietuvių daugiau, negu kovo mėn., ant 982 ypatų.

Pardnodant atkeliavusių lietuvių skaitlines už kovo mėn., buvo pastebėta, kad kovo mėn. žymiai pakilo įvažiuosiu skaitlius, bet dabar pasirodo, kad balandžio mėn. skaitlinės perviršija kovo mėnesio skaitlines beveik ant viso tukstančio. Stebėtinai apsiereikimas. Sunku net suprasti, kodėl taip skaitlingai apleidžia lietuviai savo tėvynę.

Neįleista balandžio mėn. 17 ypatų; o nuo liepos mėn. (pradžia imigracijos metų) neįleista 147 ypatos; kovo gi mėn. neįleista buvo 8 ypatos.

Nuo pradžios imigracijos metų, t. y. liepos mėn. 1912 m., iki balandžio pabaigai atkeliavo Amerikon lietuvių viso labo 17818 ypatų, o iškeliavo 3,345 yp.; tai šiemet (imigr. metu) Amerikoje pasidaugino lietuvių ant 14,473 yp.

// „Birutės“ redaktoriaus pranešimas. „Birutės“ N25 pirmoji vietoj patalpintas p. Jono Vanagaičio, „B.“ leidėjo-redaktoriaus, pranešimas po antgalviu — „Amerikos lietuvių domai“. Taigi žemiau paduodame ištaisai tą jo pranešimą.

„Šiuomi pranešu savo gerb. skaitytojams, Amerikos Jung. Valstijose gyvenantiems, jog buvusio „Birutės“ vietinio atstovo vietą, laikraščio „Vienybės Lietuvninkų“ leidėjo gerb. J. J. Paukščio iš Brooklyno, užima dabar nuo liepos mėn. š. m. gerb. aptiekorius Vincas J. Daunora, gyvenas po 229 N. Bedford ave, Brooklyn, N. Y.

Toliau pranešu, jog atliubsuojau nuo priedermių pidymo savo pasiūstą Redakcijos atstovą gerb. J. A. Chmieliauską. Tą darau, išpildydamas jo paties prašymą.

Prie šios progos išreiškiu savo nuoširdžią padėką abiem minėtiems tautiečiams, kuriuodu visu pasišventimu tarnavo lig šiam laikui „Birutės“ ir kartu Maž. Lietuvos tautiniams reikalams.

„Pagaliau manau neapsivilsiu, jog dabartinis „Birutės“ atstovas, gerb. Vincas J. Daunora, tarnaus ne mažiau tam prakilniam tikslui.

„Visų gerb. „Birutės“ skaitytojų, kurie pripažįsta svarbumą tautybės darbo, nuoširdžiai prašau ir toliaus pasirupinti už „Birutės“ likimą. Labai būtų geistina, kad ji kuoplačiausiai prsiplatintų Amerikos Jungt. Valst. lietuvių tarpe.

Su augšta pagarba
Jonas Vanagaitis,
„Birutės“ leidėjas ir redakt.“

// Panevėžio kalendorius. „L.Ž.“ praneša, kad J. Masulis žada išleisti Panevėžyje 1914 metams kalendorių vardu „Panevėžio Kalendorius“.

// Naujas laikraštis. Lietuvos laikraščiai praneša, kad liepos m. š. m. pradės eiti Kaune naujas dvieavažtinis laikraštis, pašvęstas kunigų reikalams, vardu „Baržnytinė Apžvalga“. Leidėju ir redaktorium to naujo laikraščio busias kanauninkas Juozapas Skvireckas.

// Nedovanotina klaida. „Litos“ N22—24 į p-lės Alenos Ceprinskaitės, žinomos mūsų lenkiškai rašančios rašytojos, apysaką „Promienie“ („Spinduli“) įsiskverbusi nedovanotina korektoriaus klaida. Telpa toj apysakoje, paminėtame numeryje, vienas posmas lietuvių liau-

dies dainelės. Ir šitai mes ištaisai jį cituojame:

Močiute mano
Pirdėtė mano
Vai noriu, noriu
Saldaus miegelio,....

Nėra ir negali būti jokios abejonės kad vieton pirdėtė“ mano, turi būti „širdėlė“ mano. Iš to jau matosi, arba bent reikia spręsti, jog lenkas, nemokantis lietuvių kalbos raides rinko ir toksai pat lenkas korekturą skaitė. Jeigu lietuvis būtų korekturą skaitęs, tai tą klaidą būtinai būtų patėmijęs ir ištaisęs.—Rimtas skaitytojas, užtikęs veikale panašias klaidas, savo upą sugadina ir pradeda apie spauštuvų darbininkus manyti, kaip žmones naivius ir galinčius įvairiausius nonsensų pridaryti, jei tik pas juos atsiranda tam tikras „ikvėpimas“.

// Atvirumas — tai kristalas.

„Pirmyn“, matoma, labai užsigavo mūsų mąstyma, kad socialistų laikraščiai tarp savęs vesdami polemiką ir kritiką vaduosis rimtumo ir draugiškumo taktu, o ginčiuose su kitais laikraščiais to taktio nesilaikys. Atsakydamas į tą mūsų pastabą įsai mus priemeta keistą (anot jo — „puikų“) interpretacijos būdą ir subjektyvumą. Bet patsai „Pirmyn“ redaktorius arba „Apžvalgos“ rašytojas nė nepasijunta, kaip delei savo didelės emocijos ipuola į subjektyvumą ir savaip aiškina dalykus. Jeigu kas nenorėtų mums tikėti, tai patartumime tam pasiskaityti to laikraščio „apžvalgas“, iš kurių justi didelė jų rašytojo emocija, kuri dažnai jį paalkina nandoties tokiais argumentais ir interpretacijos būdais (žinoma, kai turi reikalą su savo „priešū“) kokiais kiti niekuo būdu nesinaudotų. — Tuo tarpu apsiėisime be pavyzdžių, kurių „P.“ skiltyje apšai galima rasti. Vieton jų paimame iš „P.“ vieną, sulig mūsų nuomone, svarbiausią pasiaiškinimą, kuris štai kaip skamba:

„Socialistų laikraštinkų suvažiavimui rupėjo visų - pirma sutvarkyti santikius savoj tarpe. O kokie bus mūsų santikiai su kitais laikraščiais, tatau priklausys pirmoje eilėje nuo tų „kitų“ laikraščių elgimosi. Jeigu jie ir toliaus kraipys faktus (mūsų pabrakta) ir priešų nuomones, jeigu jie šmeiš socialistus ir socializmą, jeigu jie muilūs darbininkų (mūsų pabrakta) akis, — tai „draugiškumo“ iš socialistų laikraščių jie, žinoma, nesulauks. Ir galės nekaltinti už tai socialistų laikraščių susivienymo!“

Taip, mes atkreipiame į tai savodomą ir to neužmiršime. Bet p-nas „P.“ redaktoriau! — tamsa šitą rašydamas tur būt pamiršai, kad ir mes esame žmonės ir turime tulus savo artimus šir-

džiai dalykus, kurie nekenkia ir negali kenkti nė socializmui nė darbininkams abelnai. Argi tamsa manai, kad mes šaltai žiūrėsimė, kai socialistų laikraščiai terš ir biuriuos šituos mūsų artimus širdžiai dalykus?!

// **Redaktorius—policijos tarnas.** Parspausdiname iš „Liet. žinių“ N66 straipsnį kuriame kalbama apie buvusį „Lietuvių Laikraščio“ leidėją ir redaktorių Smilgą. Štai kas jame pasakota:

„Tokių antgalviu „Dien“ N141 geg. 28 d. ir kiti rusų laikraščiai paduoda šitokią žinią.

„Senatam paduotas indomus lietuvių laikraščio redaktoriaus pirklio Smilgos skundas ant vid. dal. ministerio; tasai skundas parodo, kad Smilga yra pasidarbavęs policijos departamento

naudai, kad sekdamo lenkų veikimą. Jisai pasiskundė delei to, kad nežiurint į jo nuopelnus tėvynei, departamentas šaltai su juom apsieinas, ir kad ministerija nenorinti gražinti tų išlaidų, kurių jisai pasidarė, sekdamas lenkų veikimą. Bet maža dar to—jo darbais naudojėsi kiti ir gauna už tai dovanų bei paaužtinimų tar naujant.

Smilgos darbavimos prasidėjęs po 1905 m. P. A. Stolipinui ir dvosinių reikalų departamentu direktoriu Vladimirovui paliepus, jisai parašė dokumentą apie lietuvių tautą ir jų politiskąjį bei materialį padėjimą. Vasario 2 d. 1906 m. tasai jo raštas buvo atiduotas gr. Vitte. Toliaus Smilga išvertė iš lenkų kalbos į lietuvių jo paties parašytą paskvilių—brošiūrą apie Vilniaus lenkų ir jezuitų politiskąsias piktadėjystes barono Roppo firma. Pastarieji, pasak anturū, turi pasirašę programą ir pade Rusijon visą armiją Uršuliečių ir kitokių politikos veikėjų, kurie po generolo jezuito Vereinskio priežiūra nutarė įvesti atmainą bažnyčioje ir valstybėje.

O kad sekti jų veikimą ir žinoti tą visą dalyką. Smilga atiden-ges skyrių Maskvoj, kur jie susirinkdave. Tokiu budu Smilga, turėdamas dokumentalių tvirtinimų, Maskvos gradonačalnikui paliepus, tą visą medžiagą atidavęs kunigaikščiui V.K. Golicinui. Ačiu Smilgos skundams ir buvo nesenai Tiaželnikov'o revizijos Peterburgo ir Vilniaus katalikų vyskupijose?!

Mes iš savo pusės turime pridurti, kad su progresyvine lietuvių spauda minėtasai Smilga niekuomet nieko bendro neturėjo ir neturi?!

// **Pastebėtinus kuopos augimas.** „Tėvynės“ N 27 tilpo trumpa žinutė iš Sioux City, Iowa, kurioje aprašoma pastebėtinus 4-tos Snsiv. Liet. Amerikojė kuopos augimas. Cituojame ją ištiesai:

„4-ta SLA. kuopa Sioux City, Iowa, susidarė 12d. rugsėjo, 1912. Iki tam laikui Sioux City, Iowa, gyveno tik vienas SLA. narys. Laikė 8 mėnesių prie kuopos prisidėjo 44 nariai; šiomis dienomis vėl prisirašė 14 narių, taigi toje jaunutėje kuopoje dabar yra jau 58 nariai.

„Ar ne gražus pavyzdys visoms mūsų kuopoms, o ypatingai senoms, kurios labai labai palengvėlia gyvuoja?!

Ir ištikrųjų! ta kuopa gali būti pavyzdžiu daugeliui kuopų.

Politikos savaitė

MEKSIKA.

Paskutiniu laikurevoliucionieriams pradeda sekties ne ant juoko, ir visai galimas daiktas, kad dabartinė Meksikos valdžia su prez. Huerta priešakyje turės pasiduoti. Daugelyje vietų revolucijonieriai šiose dienose išlošė mušius ir užėmė svarbias strategiskas pozicijas.

Miesto Chihuahnos gyventojai yra apimti panika, nes 2,500 revolucijonierių apgulė jį ir šaudė bei bombarduoja be pertrukio. Daug liko suardyta namų, ypač gulinčių už miesto ribų, daug padaryta nuostolių. Mieste gi jaučiasi nedateklus valgomų daiktų; amerikoniai, kiek tik galima, stengiasi perbėgti į Suv. Valst. pusę. Už pervežimą iki El Paso mokama po \$75. Turtingiausias Meksikojė žemės savininkas Luis Tarazos duoda \$10,000 tam, kas laimingai perves jį ir visą jo šeimyną per Meksikos rubežius.

Kiekvienoje valandoje gali puliti miestas, o jo užėmėjai mano padaryti jame skerdynę.

Federalistų gen. P. Ojeda, kuris liko sumuštas ir prašalintas iš Sonoros, dar vis laikosi mieste Guaymas, vak. pakraštij Sonoros gub. Miestą laiko apgulė revolucijonieriai. Liepos 6 d. iš Meksikos sostinės liko išsiųsta P. Ojedai pagalba — 1,000 kareivių, 8 did. kanolės, keliolika mažesnių ir apie 3,000 šautuvų.

Liepos 8 d. buvo iškiles smarkus mušis tarpe revolucijonierių, kurius vedė gub. Carranza ir federalistų, kurių vadu yra gen. Navarrette, arti Candela (rytinėj Meksikoj). Tame mušyje liko užmuštų virš 350 ir sužeistų — virš 400 žm. Išlošęs mušį, Carranza su savo kareiviais, kaip pranešama iš Eagle Pass, Tex. nuo liepos 9 d. patraukė ant miesto Monterey (Nuevo Leon gub.) Carranza turi apie 3,000 kareivių.

Suirutė ir betvarkė apsiereiskia visame kame. Dabar Meksikos gyventojas nežino, kas jo laukia ateinančią dieną, nes visur siaučia revolucijonierių, federalistų o kai-kur paprastai plėšikų gaujos, kurios viską naikina be pasigailėjimo. Visa Meksika apimta kariaška, pražutinga bei kruvino keršto dvasia. Blogai jaučiasi ir dabartinė Meksikos valdžia, kuriai kasdien grumoją pražūtis, nors prezidentas Huerta ir tvirtina, kad galutina pergalė jo rankose. Liepos 8 d. rezignavo užsienio ministeris Franc. de la Barra; jo vieton tapo paskirtas Federiko Gamboa, kuris buvo užs. dalykų ministerio pagelbininku Porfir. Diaz'o laikuose.

Šiose dienose laikraščiuose buvo pasklydusios žinios, atėjusios iš Mobile, kad „Madero Bros“ firma pasistačius sau už tikslą remti Meksikos revolucijonierius. Salvator Madero (vienas iš brolių) praneša, kad žinia iš Mobile visai neteisinga ir kad jis ir jo broliai, Ernesto ir Alberto, sutvėre firmą su grynai komercišku tikslu, kad ji yra inkorporuota sulig New Yorko valst. tiesų ir nieko bendro neturi su Meksikos revoliucija bei revolucijonieriais. Evaristo, Alfonso ir Julio Madero, anot jo žodžių, visai nėra sąnariais tos korporacijos...

KUBA.

Užpereitą panedėlio vakarą tapo nušautas gen. Armando Riva, Kubos tautinės policijos šefas. Tą

vakarą Havanoje ant Prado išliko muštinės tarp Havanos provincijos gubernatoriaus, gen. Ernesto Alberto, senatoriaus Vidalo Morales bei parlamento atstovo Arioso vienoje pusėje ir Armondo Riva kitoje. Gen. Riva nušovęs gub. Asbertas.

Gen. Riva pasimirė liepos 9 d. 3 val. ryto. Jo kūnas tapo nugabentas į municipalinį palocių, kur jisai bus ligi laidotuvių. Laidotuvės žada būti tikrai iškilmingos, palaidos jį su visais militariniais honorais, kokie tik gali būti bei kokie prideri general-majorui. Gen. Riva buvo žymus bei populiariškas žmogus visoje respublikoje, tatau jo nužudymas iššaukė visoje Kuboje nuliudimą, nemažą tautinį gailestį, ir dideles demonstracijas.

Politikinis tos tragedijos efektas patraukia savin dangelio domą. Dr. Alfredo Zayas, liberalų partijos vadovas, delei to atsitikimo apsilankęs pas Kubos prezidentą Menocal ir pranešęs jam, jog liberalų partija pasiryžusi paremti Kubos valdžią, jeigu asbertistai pasitrauktų. Visa liberalų partija žada stoti prezidento pusėn. Ir nėra mažiausios abejonės, kad asbertistai pasitrauks. Todel liberalų partijos pasizadėjimas remti valdžią skaitomas labai svarbiu dalyku, nes ligi šiol valdžią rėmė asbertistai; jiems pasitraukus ir neturint jokios kitos pagalbos Kubos prezidentas Menocal liktų be pagalbos. Zayasistų parama sustiprins valdžios majoritetą.

Visi apsiereiskimai byloja bei nurodo, jog asbertistai apistrauks nuo valdžios, jeigu jina nepirytų nuo valdžios, jeigu jina nepirims jų vadovo parankos ir nepaleis jo iš kalėjimo. Asbertistai net išmėtinėja Kubos valdžiai, kad buk ji senai jau planavusi juos politikiniai sunaikint. Kubos valdžia sužinojus bei patėmijus, jog asbertistai pmaželiu pradeda judėti ir jog už to judėjimo kažkas nuožvalgas paslėpta. Tatau jinai sumanė juos ir jų draugus pridaboti ir nedaleisti, jeigu pasiryžtų, sukelti sumišimus. Karuomenė, kurioje Riva buvo generolu ir labai populiarišku, yra valdžiai prielanki ir asbertistai iš jos negali nieko sau gero tikėtis. Bet valdžia tikisi, kad jai nereikės šaukties kariuomenės pagalbos, kad jina ir be jos galės apsieiti.

Armondo de la Riva buvo, kaip augščiau paminėta, žymin Kubos žmogum. Jisai buvo kareiviu, diplomatu, advokatu bei sanariu žymios Kubos šeimynos. Jau nuo senai, kaipo tautinės policijos šefas, jisai vedė su lošėjais karą. Politikiniai jo draugai stengėsi jam įkalbėti, kad jis paliautų kovojęs su Havanos lošėjais ir kitokiais prasižengėliais, bet jisai buvo pasiryžęs apvalyti tą miestą nuo įvairių žmonių išnaudotojų ir parazitų. Jisai drąsiai ir atvirai stoji prieš savo priešus, kurie jam grąsino mirėtia. Ir jam gerokai pasisekė Havaną apvalyti. Išnaukino jisai kuone visas žymesniausias Havanos lošimų vietas, išskyrus Betancourt'o ir Asbert'o klubus. Pastarasis klubas, tai politikinė organizacija, kuri pavadinta Havanos provincijos gubernatoriaus vardu, kuri, kaip mano, buvo po gub. Asbert'o protekcija. Betancourt'o klubas remęs atstovą Julianą Betancourt'ą. Abudu klubai yra pačiame aristokratinia-me Havanos centre, arti Neptune gatvės ties Centra Parku bei Prado, kur Riva tapo nušautas.

BALKANŲ KARAS.

Visos pereitos savaitės žinios skelbia apie mušius tarp serbų ir bulgarų. Liepos 7 dieną praneša iš Austrijos sostinės, Vienos, jog bulgarai beveik visiškai sunaikinę serbų Timoko diviziją, kuri susidėjusi iš 15,000 žmonių-kareivių ir oficerių. 11,000 užmušta, o likusieji 4,000 nelaisvėn paimti.

Sulig kitų laikraščių paduotų iš karo lauko žinių, bulgarų kareivijos kolumna, susidedanti iš 14,000 kareivių, pasiekusi Serbijos miestą Vraniją bei atstumusi nuo jo serbus. Bulgarai atėję iš Egri-Palanka apielinkės, iš kur juos atginė serbai.

Atėjusios žinios apie Timoko divizijos sunaikinimą bei apie kritiską padėjimą Morav'o divizijos Belgrade sukėlusios gilų nusiminimą. Į Morava'o diviziją pašaukti vyrai nuo 18 ligi 60 metų amžiaus. Iš sumuštosios Timoko divizijos ir kitų į Belgradą atvežta 8,000 sužeistųjų.

Apie tikrą tos dienos karo stovį žinių visgi trūksta. Viena depešai paleista iš Belgrado skelbia, kad serbų kariuomenė laimėjusi ir užėmusi bulgarų poziciją ties Kitki, Osigovo lygumu bei Ružina kalnų apielinkėse. Beto, tikrina, kad serbai turi atvirą kelią į Kostendilą ir jog bulgarai perėjo per sieną netol Obrenovaos, šiaurėje nuo Pirotto, bet su dideliais nuostoliais tapo atmušti.

Į Salonišką liepos 8 dieną praneša vienas francuzų kunigas iš Kilkišo apie nežmonišką ir žiaurų bulgarų pasielgimą. Vienoje vietoje savo raporto jisai pabrėžia, jog bulgarai sudeginę 700 vyrų, priderančių prie Kurkuto, sava-re ir mahometonų bažnyčią, metę į ją bombas ir galop padegę. Pirmiau sukviėtę tų aukų žmonas ir dukteris, idant jos prisizūrėtų, kaip vyrai dega. Tokios pat bei panašios scenos buvusios Kilkiše, Plamicioje ir Rainovoje, kur taipogi ir moteris kartu su vyrais sudegintos. Tasai kunigas, Michel, sako, kad prie tų skerdynių bei žudymo surengimo daugiausia prisidėję Sofijos vertelgos, profesionaliniai žmonės ir studentai. Karo laiku, sakoma, viskas galima. Tečiau nuostabu, kad inteligentija, kuri gali turėti tikrą supratimą, kaip į tokius žmonių, kad ir didžiausių priešų, skerdymus ir žudymus žiuri visas pasaulis, kuris išanksto gali žinoti, kaip visas pasaulis apie tai išsireikš, dargi pati prisideda prie tokių žudymų surengimo.

Tą pačią dieną iš Belgrado praneša, kad serbai atėmę ir vėl nuo bulgarų Istibą. Buvęs smarkus mušis, kuris padarė abiem pusėm didelius nuostolius.

Serbijos karalius Petras paleidęs į savo žmones atsišaukimą ir formaliskai apskelbęs karą. Šitame savo atsišaukime jisai sako: „Bulgarai, kurie pamiršo apie serbų brolišką pagalbą ir apie kraują tų karžygių, kurie krito trakiškuose karo laukuose, parodė slavų tautai ir civilizuiotam pasauliui biaurų nedėkingumą ir godumo pavyzdį. Toksai ne broliškas jų pasielgimas pagimdė manyje didį sopulį ir užgavo mano slaviskąjį jausmą ir už tą prasižengimą prieš slavus ir žmoniją atsakomybė turi pulti ant tų, kurie tai padarė“.

Seredoj, liepos 9 dieną iš Vienos praneša, kad Rumunijos kareiviai kurie stovi prie upės Duno jaus, šovę į Vengrijos laivą, kuris buvo kimšte prikimstas bulgarų kareiviais. Austrijos valdžia, už tokį kareivių pasielgimą, reikalaujanti nuo Rumunijos pasiaiskijimo. Ir tikima, jog ir Bul-

garija taip jau pasiaiskijimo reikalaujanti.

Dviejų dienraščių — „The Daily Mail“ ir „Morning Post“ — korespondentai rašo, kad Rumunija skubina mobilizuoja ir rengia karan savo kariuomenę. Karas tarp Rumunijos ir Bulgarijos neišvengtinas. Rumunija butinai žada stoti karan ir pagelbėti Serbijai bei Graikijai, kurias Bulgarija nori sunaikinti. Tarp rumunų pakilęs didelis entuziazmas.

Liepos 10 dieną į Londoną prisųsta iš Athenų telegrama, kurioje praneša, kad Graikijos karalius Konstantinas pakvietęs į Nigritą korespondentus, idant tie korespondentai patis savaimi persitikrintų apie bulgarų žvėriškumą. Bulgarai padegę miestą Nigritą ir išskerdę tenai gyvenančius graikus. Apie to miesto gyventojų išskerdimą, išžudymą, apie bulgarų žvėriškumą papasakojo George Vlachos, kuriam pasisekė pabėgti bei stačiog pasakius — ištrukti iš mirties nagų.

„The Daily Telegraph“ specialis korespondentas Nigritoje patikrina Vlachoso pasakojimą. Iš miesto Nigrita liko tik kruva griuvėsių. Karti degančių žmonių kūnų smarvė skverbėsi į nosį ir troškino. Nigritoje žuvę 470 kaimiečių, o visoje apielinkėje, kaip vietiniai autoritetai tikrina, apie 15,000. Bulgarų kareiviai laužėsi į kiekvienus namus ir užpildinėjo ant moterų, kurios liko gyvos. Korespondentai sako, kad tokio barbariskumo, kokį bulgarai parodė Nigritoje, karo istorija dar nebuvo mačiusi.

Karas Rumunijos su Bulgarija, kaip praneša į Londoną liepos 11 dieną, jau pradėtas, apie ką Rumunijos karalius viešai paskelbęs. „The Daily Telegraph“ sako, kad į Londoną atėjusi privatinė informacija, iš kurios sužinota, jog Rumunija pasiryžusi įgyti apie 2,500 keturiakampių mylių plotą žemės — nuo Turtukai ligi Balčiko, kurio jį jau pirmiau reikalavo.

Bulgarija matydama, kad ne lengva bus kariauti su keturiais priešais — Serbija, Graikija, Juodkalnija ir Rumunija, — kreipėsi prie Rusijos, kad pastaroji stengtųsi sutįjkyti. Ir Rusija praneša Serbijai, Graikijai bei Juodkalnijai, kad Bulgarija geidžia taiką daryti, tečiau iš jos pranešimą neduota atsakymo. Francijos dienraštis „Matin“ sako, kad Serbija ir Graikija neužilgo duosiančios atsaką. Jos pasiryžusios tuč tuojaus įkurt sątaką, jeigu Bulgarija sutiks su jų paduotomis išlygomis. Bulgarijai skiriamos teritorijos gulinčios rytuose Vardaro ligi šiaurųjų Karasu'o, Serbijai — vakarinė Vardaro dalis ligi Guevghelio, o Graikijai — visos teritorijos ligi Karasu'o pietų. Priegtam Graikija reikalauja idant butų garantuojama jei visose Bulgarijos teritorijose laisvas platinimas savo religijos ir edukacijos. Rumunija gi turi gauti visas Bulgarijos teritorijas tarpe Turtukai, šiaurinėje Bulgarijoje, ir Balčiko, ant Juodųjų marių.

Jeigu Bulgarija nesutiks su tomis išlygomis, tai Serbijos, Graikijos, Juodkalnijos ir Rumunijos kareiviai žada traukti į Bulgarijos sostinę — į Sofiją. Ir kuomet į jų rankas pateks Bulgarijos sostinė, Sofija, tuomet jau Bulgarijai prisieis sutikti su sunkesnėmis išlygomis ir jas noroms-ne-noroms reikės priimti.

Policija pasigavo Sylvia Pankhurst. Londonas, liepos 8 d. Iš Londono praneša, kad vietinė policija liepos 7 d. vakare įsiveržusi į vieną susirinkimą su tikslu areštuoti p-lę Sylvią Pankhurst, kuri tuo tarpu tenai kalbėjusi. Kaip tik policija įėjusi į salę bei prisartinusi prie kalbėtojos ir pradėjusi skaityti areštavimo įsakymą, jina greitai įsimašiusi į minią. Su pagalba savo šoferio, kuris apsupęs ją savo pilku plosėiumi, jai pasisekė išbėgti iš salės. Tečiau greitai policijantai ją pasivijo ir pasigavo. Policijantai buvo priversti neštė nunešti ją į automobilių, nesa ji spardėsi ir stengėsi iš jų globos pasiliusuoti. Ligi Bow gatvės policijos stoties ją palydėjo viena jos draugė ir du detektivu.

Paskirs poetą laureatą. Londonas. Pastarosios žinios skelbia, kad Anglijos ministerių pirmininkas esąs pasiryžęs paskirti poetą laureatą į pasimirusio Alfredo Anstino vietą. Apie tai sužinota iš jo atsako, kurį jis davė ant žemutiniojo parlamento rumo užklauso. Priegtam, nesenai jam buvo įteiktas sumanymas, kad jisai skirdamas poetą laureatą butinai paskirtų į tą vietą vieną žymiausių rašytojų, kuris savo literatiniais veikalais pagarsėjęs visame pasaulyje. Bet Asquathas tarp poetų tokio nesurandęs, o porza rašančių į tokią vietą ne-skirsias.

Vezuvijaus veikmė smarkesnė. Neapolis, liepos 7 d. Pereitą pavasari jau buvo pranešta, kad ugnakalniš Vezuvijus pradeda smarkiau veikt. Kaip parodo observatorijos direktorio, prof. Mercallio studijos, šitasai vulkanas nuo 1700 metų ramiai stovėjo tik per septynis metus. Gale septynių metų perijodo, į kurį įeina ir šie metai, vulkanas įeina į veikimo laipsnį. Prof. Mercalli tečiau sako, kad tai dar nereiskia, jog vulkanas Vezuvijus pradės labai smarkiai veikti ir mesti iš savo vidurių lavą, kuri apipiltų bei apibertų visą apielinkę. Tuo tarpu iš jo kratero veržiasi garai, nusi-dedanti iš chlorinės rūgšties.

Britanijos prekyba kila. Liepos 7 d. praneša iš Londono, jog Anglijos prekybos biuro paskelbtas raportas už birželio mėnesį parodo, kad tuo mėnesiu įvežimai pasididino 38,274,500 dol., o iš-vežimai — 39,321,000 dol. Vien tik nuo įvežtų maisto produktų ir žalias medegos gauta 15,000,000 dol. daugiau, negu pirma.

Aukso kasyklų darbininkų streikas. Johannesburg, Afrikoje, liepos 7 d. Daugelis aukso kasyklų darbininkų nesutinka grįžti prie darbo ant tų pačių išlygų, kokios pirmiau buvo. Susirinkime, kuris buvo laikomas Union Parke smarkesnieji darbininkų vadai akyveizdoje 3,000 asmenų, kurie dalyvavo tan susirinkiman, pasmerkė ir iškeikė annos streiko vedėjęs, kurie su kompanijomis sutarė streiką užbaigti. Vienas svarbiausių to susirinkimo kalbėtojų apskelbė klausytojams, kad įsikurusi nauja Pietinės Afrikos darbininkų unija, kuri savo principais bus revoliucioniška.

Apie Braamfontein'ą dabar stengiamasi prikaltinti streikuoti geležinkelio darbininkus. Sako

buk buvę pasiryžimai išdarninti tuot Rand klubą, kuris tuo tarpu yra saugojamas apsiginklavusių to klubo sąnarių, kurie apie jį vaikščioja tiek dieną tiek naktį. Kasyklų savininkų rezignacijos saugojo kareiviai.

Buvo pasikėsinta išardyti geležinkelį tarp Johannesburgo ir Germistono, bet nepasisekė.

Laikraščiai sustojo eję; liepos 7 d. išleido keturių puslapių laikraštuką spaustuvinių uniija.

Laidojant sumišimų aukas, i kapines atlydėjo jas 12,000 žmonių, kurie prideri i įvairias darbo unijas. Ant kapų padėta daugelis vainikų su įvairiais užrašais.

dronui, kuris stovi Alcazarų, Morokkoje, pasikėlus iš savo šėtrų ir pradėjus eiti, ant jo užpuolė iš pasaly maurai ir gerokai apmušė.

Maurai neatsitraukę ligi tol, kol ispanų skvardonui pribuvo i pagalbą daugiau kariuomenės ir padėjo juos atmušti.

Tame susirėmime aštuoniolika užmušta ir dvidešimtys trys sužeista.

„Katino-ir-pelės“ aktas. Londonas, liepos 9 d. Anglijoje delei įvairių sufragisčių darbėlių likosi įvestas taip vadinamas „katino-ir-pelės“ aktas. Tuo aktu pasiremiant neseniai išnauro suareštuota p-lė Beatrice Sanders, kurią birželio 23 dieną buvo iš kalėjimo paleidę. Jinai buvo pasodinta penkiolikai mėnesių kalėjimam už suokalbį sunaikinti savastį. Kaip tik ją pasodino i kalėjimą, ji tuojau pradėjo badauti ir galop nuo to sunkiai apsirgo, tad valdžia noroms-ne-noroms buvo priversta tulam laikui ją paleisti.

Balkanų karo nuostoliai. Biograd, Serbija, liepos 9 d. Serbų ir bulgarų armijos nuostoliai mušiose ties Kotehikinu ir Istip siekia 35,000. Bulgarija panešė daug didesnius nuostolius. Šituose mušiose dalyvavo virš 200,000 kareivių. Kotehina ir Istip serbų rankose.

Kaizeris Vilhelmas, kaip pranešama iš Berlino nuo liepos 7 d., pasirengęs tarpininkauti iširšime Balkanų klausimo, t. y. sutaukinyt bulgarų su serbais ir graikais, o taipgi prašalinime kilančių nesupratimų tarp Rumunijos ir Bulgarijos.

Rumunijos veikimas. Vienas, liepos 8 d. Sulig pranešimo iš Bucharesto Rumunijos armija galutinai turi buti sutvarkyta 10-11 dd. liepos. Tada ji pereis Dunajų ir apsiaus reikalaujama nuo Bulgarijos teritorija. Bulgarams neliks kito išėjimo, kaip be pasipriešinimo atiduoti tą teritorija, nes negalimu yra daiktu kariauti ant trijų frontų.

Graikų nuostoliai. Atenai. Graikija, liepos 8. Kaip praneša valdiški raportai, graikų nuostoliai laike dabartinio karo siekia 12,000 užmuštų ir sužeistų kareivių. Smarkiausias mušis buvo užimant Kilkis.

Mitraljeza naikinimui orlaiviu. Paryžius. Centralinė policijos stotinė atėjo tulas Rudowsky, piešėjas iš Kruppo kanuolių dirbtuvių Essene Vokietijoje. Jis klausinėjo adreso savo draugo, gyvenančio Paryžiuje. Rudowsky turėjo su savimi valizaitę, kurioje policija rado galutinai sudarytus mitraljezos planus, su kurios pagalba galima bus naikinti orlaivius, kuriuos Krupp'as dirba Vokietijos armijai. Jis pranešė, kad Francijon pribuvo su tuom tikslu, idant parduoti tą savo išradimą, bet jis nebuvo prileistas prie karo ministerijos; neturėdamas pinigų, jis yra priverstas įieškoti savo draugo, kuris padėtų jam parduoti jo išradimą.

Kur kiek randasi telefonų. Paryžius. Čia liko pagarsinta, kad Francijoj vienas telefonas išpuola ant 172 žmonių, Anglijoje 14 telefonų ant 1,000 žm., Rusijoje vienas telefonas — ant 7,500 žm., o Suv. Valstijose vienas telefonas — ant kiekvieno amerikony tuzino.

Mobilizacija Serbijoj. Biograd. Pranešama, kad Serbijoj apskelb-

ta mobilizacija, sulig kurios tur stoti kareivių eilėna visi vyrai nuo 18 iki 60 metų amžiaus. Mat, serbai joku būdu nenori pasiduoti bulgarams, kurie paskutinėmis dienomis pradeda pergalėti savo priešus; kiti laikraščiai praneša, kad bulgarai jau peržengė Serbijos rubežius.

Nauja reforma prieš sufragistes. Londonas, liepos 7 d. „The Daily Mail“ praneša, kad valdžia sustabdymui barbariškiems sufragisčių darbams, sumanė taip elgties su sufragistėmis, kurios stversis kalėjime badavimo. Visos neiteisios laike paskutiniųjų šešių mėnesių sufragistės bus patubdytos kalėjimam. Pradėjus joms badauti ir delei fiziško nusilpnėjimo, jos bus iš kalėjimo paliuosuojamos, bet bus tokiam laikui, kad sudrutinus sveikatą. Paskui vėl bus uždaromos ir turės atlikti savo bausmę ne toliau, bet iš pat pradžios. Tokiuo būdu valdžia mano suvaldyti narsias „kovotojas už savo tiesas“.

Naujas karo ministeris Prusijoj. Berlinas, liepos 7 d. Į vietą gen. Helringen'o, kuris šiose dienose apleido užimamą vietą, karo ministeriu liko paskirtas gen.-majoras iš Magdeburgo, Erich von Falkenhagen; jis yra karštas karo partijos šalininkas.

Betvarkė Chinijoje. Cheng-Tu, Chinija. Didelė chiniečių banda užpuolė ant Tibeto miesto Hsiang-Chen ir pradėjo naikinti viską, kas jiems papuolė ir mušti žmones. Prasidėjo tikras karas. Miesto gyventojai, bijodami, kad nepapultų i neprietelių rankas jų pačios ir vaikai, labai daug jų nužudė. Vienok chiniečiai buvo pergalėti ir turėjo pasitraukti, panešė didelius nuostolius.

Greito bėgimo rekordas. Stockholm, Švedija, liepos 7 d. Francijos bėganas Jean Bouin laike vienos valandos Studium'e prabėgo 190,21.90 metrų (11 mylių ir 1443 jardus). Anglijos čempionas 1904 m. buvo padaręs 11 m. ir 1136 jardus, taigi Jean Bouin padarė daugiau ant 307 jardų.

Chinija patvirtina traktatą kaslink Mongolijos. Pekin'as. Slapta-me posėdyje, laikytame liepos 9 d. atstovų rumas patvirtino Rusijos-Chinijos-Mongolijos traktatą. Sulig to traktato Rusija pripažįsta Mongolija Chinijos teritorija, o Chinija iš savo pusės sutinka duoti Mongolijai autonomiją. Chinijos valdžia pasižada nesiusti Mongolijon kolonistų bei kareivių, — ji turės savo armiją. Rusija taipgi negali laikyti ten savo kareivių, išimant tik konsulo gvardiją. Manoma, kad senatas taipgi patvirtis šitą traktatą, ypač, kad jis yra gan tinkamas Chinijai, nes labai mažai užgauna jos prestižą. Rusija pasižada tuoj išvesti iš Mongolijos savo kareivius, kaip tik traktatas liks galutinai patvirtintas.

Šventas karas Arabijoj. Šimla, liepos 8d. Šeik (vyriausias vadas) Abdulla apskelbė šventą karą sultanui neprigulmingos valstijos Oman, gulinčios pietrytinėje Arabijoje. Sukilėliai, turkai keliose vietose sumušė sultano kareivius ir užėmė keletą tvirtovių; galop jie apgulė krašto sostainę Muscat, kur yra 60,000 gyventojų. Liko pasiusti Anglijos kariški laivai i Muscat'ą, idant apsaugoti Anglijos pavaldinių interesus.

Iš Amerikos.

Ir vėl streikas iškilo. Charles-town, W. Va. Liepos 7 dieną praneša, kad Cabin Creek angliakasyklų streikas ir vėl atsinaujino. Šitas streikas buvo paskelbtas dvi savaiti atgal, tačiau ne visi angliakasiai sutiko tuojau streikuoti. Apie 40 angliakasių pasiliko prie darbo. Pereito panedėlio naktį kalnuose apie Ohlney buvo girdžiami šūviai. Kaip vėliau patirta, streikuojantieji šaudė i tuos, kurie buvo pasilikę prie darbo. Nušautas vienas mulas ir dviejų angliakasių nerandą.

Naujas Sing Sing kalėjimo prižiūrėtojas. Albany, N. Y. Liepos 9 dieną liko paskirtas Sing Sing kalėjimo peržiūrėtoju John M. Clancy iš New Yorko i vietą buvusiojo John J. Kennedy. P-as Kennedy, kaip žinoma, tapo iš Sing Sing kalėjimo peržiūrėtojo vietos išstumtas delei savo netikusio pasielgimo bei apsiėjimo su kalininiais ir nedabojimo tvarkos.

Pasigyre, jog nužudęs aštuonis žmones. Los Angeles, Cal. Bemanant suklastnotą čekį suareštuotas Simon P. Helfinstine, kuris tuo tarpu sėdi vietiniam kalėjime. Helfinstine papasakojęs policijai, kad jis Ohio valstijoje nužudęs aštuonis žmones, tarp jų ir p-lę Pearl Bryan, už kurios nužudymą tapo mirtin pasmerktu du medicinos studentu — Jačksonas ir Wallings. Toliau jisai paaiškino kaip jisai pradėjęs savo „žudymo karjerą“ varyti. 1896 m. jis nužudęs vieną fermerį, Dedricką, ir jo žmona. Pinigų, kurie buvę pakavoti, pas juodu radęs 8,000 dol. 1908 m. nužudęs du fermeriū — Fletcherį ir Butlerį. — Pirmiau buvo manoma, kad p-lę Bryan nužudė Cincinnati mieste, bet Helfinstine pasakė, kad jis ją nužudė Toledoje ir nusiuntė i Cincinnati medicinos studentams.

Japonų ramintojas. Washington, D. C. Liepos 7 d. praneša, kad i Ameriką atkeliavo įžymus Japonijos politikos vyras, Soruku Ebara, „Japonų-Amerikonų Romos Draugijos“ organizatoriū, kuris apsilankė pas p. Bryaną, Suv. Valst. sekretoriū. Juodu su Bryanu susipažinę Japonijoje apie aštuoni metai tam atgal, kuomet pastarasis važinėjo po Japoniją. P-as Ebara atkeliavęs i Ameriką tuo tikslu, kad ištyrus tikrojo Amerikos japonų padėjimo priežastis, bei idant juos nuraminti.

Inkorporavo savo draugiją. Iš Albany praneša, jog barzdaskučiai-savininkai inkorporavę savo draugiją, kuri vadinasi „The Boss Barbers Association of the New York City“. Tarp kitų dalykų ji turės taipogi savo knygyną, kurin bus sudėtos tik barzdas-kutystę lytinčios knigos.

Visas miestelis nudegė. Liepos 8 dieną Independence miestelyje, Lounisiana valstijoje, Klotzo hotelyje iškilo gaisras. Pirmų pirmausia ugnis nušlavė keturius artimiausius skvėrus, o nuo jų perėjo ir išsiplėtė po visą miestelį. Delei liepos mėnesio karščių miestelis buvo visas išdžiūvęs ir sausas. Ir beto jisai neturėjo savo ugnagesių. Tiesa, pribuvo iš apeliškės ugnagesiai, bet jau buvo pervėlu. Tai visas miestelis ir sudegė, išskyrus keletą bakužių miesto pakraščiuose. Gaisras nuostolio pridaręs apie 1,000,000 dol. Du žmonės, senukas ir vaikas, su-

dege, o kitų šešių nesuranda. Visas tukstantis to miestelio gyventojų liko be pastogės.

Jacko Londono operacija. Oakland, Cal. Liepos 8 dieną laikraščiai praneša, kad Jackui Londonui, garsiam Amerikos rašytojui arba Amerikos Maksim Gorkiui padaryta operacija. Jisai apsirgęs visiems žinoma amerikony ligo — „apendicitis“. Gydytojai tikrina, kad už dešimties dienų galės ligonbutį apleisti.

Meksikos kompanijos žada imti išdirbinius iš Europos. I Washingtoną pranešta, kad tulos amerikony kompanijos veikiančios Meksikoje, pasiryžusios pertraukti ryšius su Amerikos išdirbėjais bei imti išdirbinius iš Europos. Amerika esą nesirūpinanti savo žmonių reikalais ir neapginanti jų. Per pastaruosius tris metus niekas nedaryta, kad apsaugoti savo žmones.

Su 10 dol. pragyveno 20 savaičių. Ithaca, liepos 9 d. P-lė Clara S. Loewus, Ithaca konservatorijos mokinė, idant užbaigti smuikos lekeijas, pasiryžusi kuopigiau sia pragyventi. Ant maisto jinai kas savaitę tepraleidusi po 50 ct. Tuo būdu jinai gyveno per 20 savaičių ir užbaigė smuikos studijas. P-lė Loewus esanti 6 pėdų augščio, sverianti 115 svarų ir gana gražiai išrodanti nežiurinto, kad jinai per tą 20 savaičių kaipir badavo. — Už gerą mokini-mąši jinai gavusi iš mokyklos stipendiją ir jinai galėjusi nuo tėvų gauti pagalbą, tačiau jinai geriau pasiryžusi apsišviesti bei prasilavinti savo įiegomis.

Telegrafo vielų darbininkai Lexingtone, Ky. liepos 9 dieną apdaužė akmenais penkiolika streiklauzių, kurie pribuvo iš Chicagos ir norėjo užimti jų vietas. Tulam J. W. Pell pataikė su akmeniu i galvą ir tasai nukrito nuo stulpo, kuriame buvo išlipęs tėti vielų. Jo padėjimas esąs gana kritiškas. Streiklaužiai pasislėpę Fayette hotelyje ir iš tenai pranešę streikieriams, jog jie greitai laiku apleisią šitą miestą, jeigu tik streikieriai prižadėjo jų nebeleisti.

Japonų profesorius tyrinės Amerikos vyšnes. Ithaca, N. Y. Japonijos imperatoriška agrikulturos ir girininkystės kolegija Kagošima'oje atsiuntė i Cornell universitetą Takao Kusano, pomologijos profesoriū, vyšnių tyrinėtu. Jisai sako, kad jo šalies vyšnių garsas remiasi tik ant spalvų ir kvapties, bet ne ant uogu. Japonijoje esą tik keturiolika rušių valgomų vyšnių uogu, o Cornell universitetas ant savo farmos pri-skaito jų apie šešesdešimtis keturias žymesnias rušis.

Kiek sunaudota svaigalų bei tabako. Washington, D. C. Neseniai liko pagarsinta, kad laike paskutiniųjų metų Suv. Valst. iš-gerta 143,300,000 galionų degtinės (galionas — 4 kvort.) ir 64,500,000 statinių alaus. Tame pat laike išrukyta 7,707,000,000 cigarų ir 14,012,000,000 papirosų. Pypkėms tabako sunaikinta 403,200,000 svarų.

Paskutiniu metu amerikiečiai sumušė rekordą gėraluose ir tabake.

Veteranų muštynė. Gettysburg, Pa. Laike jubilėjinių iškilmų vienas girtas veteranas-konfederatas aštriai išsireiškė apie Abr. Linkolną. Veteranai - federalistai metėsi ant jo, grumodami kumtimis. Konfederatui pagalbom atė-

jo „savieji“, ir tokiuo būdu greit prasidėjo muštynė, pasibaigusi tuomi, kad tapo nugabenta ligonbutin 5 sunkiai sužeisti senukai - veteranai.

Miesto valdžia konfiskavo ledo dirbtuves. Cincinnati, O. Miesto valdžia konfiskavo šešias priva-tiškas ledo dirbtuves, kur pradėjo dirbti ledą su pagalba miesto darbininkų.

Dirbtuvės, konfiskuotos reikalaujant sveikatos departamentui, nurodžiusiam, kad ilgesnis tų dirbtuvių sustojimas, iškilęs delei darbininkų streiko, grėšia padidėjimu gyventojų mirtingumo.

Dirbtuvių savininkai pasiryžo patraukti miesto valdybą teisman už jų nuosavybės konfiskavimą.

Paskutinės žinios praneša, kad streikas liko užbaigtas — laimėjo darbininkai.

Vandens užpludimas. Greenville Tex. Iškilęs šitoj apeliškėj vandens užpludimas, padarė milijoninius nuostolius. Virš šimto žmonių liko be pastogės. Petrauktas telegrafo ir geležinkelių susinešimai.

Milijonierius — mašinistas. Van Buren, Ark. Jau treji metai kaip čia dirba geležinkelio mašinistas John O'Brien iš New Yorko. O'Brien gavo palikimą sumoje 1,200,000, bet pasiryžo savo ypatingu darbu „pravesti sau kelią“. Po slapyvardžiu pastoj jis dirbti ant geležinkelio ir laike trijų metų liko jau mašinistu. Milijonierius — mašinistas mano ir toliau tęsti savo tarnystą.

Priešais falsifikacijas. Washington, D. C. Michigano valst. atstovas, F. O. Lindquist, įnešė atstovų ruman bilių apie kovą su falsifikacija valgio, vaistų ir drabužio. Jis ypač kovoja prieš falsifikaciją drabužių bei visokių išdirbimų iš odos. Lindquist išleido virš 2,000,000 kningučių ir gavo parėmimą bei pritarimą nuo 6,000 moterų klubų.

Įneštas bilius reikalauja fabrikantų ne tik tikro prekių išdirbimo, bet ir užlipinimo ant jų tam tikrų ženklų, paluidijančių apie tų prekių gera medžiagą.

Sustreikavo 8,000 rubsiuvių. Cincinnati, O., liepos 7 d. Darbininkai bei darbininkės vietinių rubsiuviųklų išėjo streikan; streikuoja struprimimo darbo valandų — 48 vietoj 54. Kompanijos griežtai atsisakė išpildyti streikierių reikalavimus.

Ilgo gyvenimo receptas. Gettysburg, Pa. Išsiaiškino, kad seniausias naminio karo veteranas yra Daniel Turner, kuris turi 107 metų amžiaus. Jis gyvena Los Angeles, Col. Apvaikščioldamas 107 m. sukaktuves, jis taip pasakė susirinkusiems:

„Vilnius, kad dar ilgai gyven-siu; tokis mano amžius ir sveikata užsilaišk tarp ko kito padėkavojant tam, kad aš neapsivedžiau. Juk vedusieji turi greičiau mirti, negu jaunikiai“.

Didi karščiai. Topeka, Kans. Liepos 6 d. buvo karščiausia šios vasaros diena. Šešėlyje termometras rodė 106 laipsnius Far. (apie 41 l. C.); kituose šitos valstijos miestuose buvo 104 ir 103 l. F.

Milžiniškas gaisras. Portland, Ore., liepos 6 d. Iškilęs čia milžiniškas gaisras padarė didžius nuostolius; jie siekia virš \$850,000.

Meksikos revoliucijos atbalsiai El Paso, Tex. Liepos 6 d. art

Ir lordai gali „sustreikuoti“.

Londonas, liepos 9 d. Naujas unijonistų pasiryžimas, kad užkirsti kelią ir nedaleisanti pervesti Airijos „home rule“ biliaus, liko neseniai paskelbtas. Apie tą unijonistų pasiryžimą peskelbė Lansdowne'o markizas, unijonistų partijos lyderis lordų rume.

Tą bilių antru kartu paduos svarstyti lordų rume panedėlyje. Todel lordas Lansdowne žada įnešti, kad šitas rumas atsisakytų tą bilių svarstyti ir palaukti ligi apie jį paduos savo nuomonę visa šalis.

Unijonistai tiki, kad jie surado parlamento akte spragą, per kurią paskirtu laiku yra manoma tą bilių perleisti. Jeigu gi lordų rumi pasiseks tą bilių padėti i šalį, tai liberalinė valdžia niekuo būdu nebegalėsianti parlamento legislacijos bepervaryti. Augštesnysis parlamento rumas paskirsias sau pailgintą vakaciją ir tuo būdu sustreikuosias prieš legislacija.

Raisuli gali likti Vokietijos pavaldiniu. Berlinas, Vokietijoje. Neseniai gauta žinia, kad Raisuli, morokkų banditų vadas, įdaves Vokietijos valdžiai prašymą, kad ta priimtų jį savo pavaldiniu. Jo prašymas dabar Berline formaliskai svarstomas.

Šitas Raisuli'o pasiryžimas likti Vokietijos pavaldiniu, nemažai sujudinęs Francijos valdžią. Francuzai mano, kad su Raisuliu surištas naujas Vokietijos projektas igyti pretensijas prie Morokko, Congo ir Portugalijos Afrikos teritorijū.

Maurai apgalėjo ispanus. Madridas, Ispanijoje. Liepos 9 d. ankti rytą ispanų kavalerijos skva-

Jaurez'o, kaime Zaragosa, buvo susirėmimas federalistų su konstitucionalistais. Federalistai skaitliu 500 kareivių pergalėjo savo priešus.

Pranešama, kad Jaurez'e apšauktas karo stovis. Tarp to miesto ir El Paso liko pertraukta komunikacija. Nekurie laikraščiai paskelbė, kad arti upės Casas Grandes, 10 mylių į pietryčius nuo Columbijos, ištikęs susidūrimas meksikonų su Šv. Vals. kareiviais.

Is Lietuvos.

Skirsnemunė (Res. p.) Pas mus vienam vaikiniui M. Godliauskui vadovaujant susitvėrė orkestras, susidedas iš triubų ir vedant vietiniam vargonininkui mokinas grajyti. Nors, žinoma, išprađių silpnai eina, bet galima tikėtis, kad bus geros pasekmės. Išprađios augščiau minėtas vaikinai buvo suorganizavę apie dvyliką jaunikačių, bet trukstant vienybės laikurie atsitraukė. Laikraščiu, ypač iš jaunųjų, neperdaug yra skaitančių, nors nemokančių skaityti yra visai maža, bet prie laikraščiu o dar labiau prie knygų mažą norą turi.

Mokykla miestelyje ligšil tik viena buvo; vaikų priedavo kupinai, mokytojas rusas, lietuviškai grynai mokas, bet vaiku nemokina lietuviškai nei skaityti nei rašyti. Pernai leido atidaryti ir kitą mokyklą mergaitėms, bet nnsamdyti namai per žiemą išstovėjo tušti. Tik prieš velykas už kelių savaičių parvažiavo mokytoja rusė, visai lietuviškai nemokanti, ir kelias savaites pamokinus vaikus ant švenčių paleidus vėl išvažiavo sau. Dabar, valdžiai davus medžių, žmonės turėjo tik parvežti iš girios. Šimet pavasarį pradėjo statyti naujądviklę mokyklą, visai šale senosios. Apšiemė pastatyti žydas iš Vilkijos už 3,975 rub. Senoji mokykla, taip-pat pasiliks to pačioj vietoj ir, sako, meigaites ten moksysis. **Taigi skirsnemuniškiam reiktų išanksto pasirupinti, kad gavus nors vieną lietuvių mokytoją, ir pasirupinti, kad būtų ir lietuviškai mokinama. Žvirblamušis.**

Iš Panevėžio ukiro parodos. Šimet teko man aršiau susipažinti su lietuvių moterų andeklais ir meginiais, išstatytais Panevėžio parodoj. Labai daug buvo tų išdirbinių privežta, tik per maža vietos liaudies skyriui duota, sukimštas andeklas ant andeklo, visų ir užmatyt negalima.

Nors daug mūsų sesučių padėta darbo-laiko beandžiant tuos andeklus, bet savotiškų ir gražių — nedaug buvo, išskiriant kelius čerkesus ir milus. O visų kitų imti raštai ir spalvų surinkimas iš fabriku ir svetimtaučiu.

Daugelio moterėlių prisiejo užklausti prie kokios tautos jos priguli, kad tokius andeklus išaudė. Parandonavusios ištraukė iš apačios ištizusių dimų: gražiais raštais išaustus ir plonai lygiai suverptus gabalėlius šešenyčių, aštuonyčių, rankšluosčių, paklodžių. Bet tai labai nedrasiai parodo.

Kaip liudna žiūrėti į moteris paniekinusias savo motinų-sesučių andeklus, rinkinius, meginius, kurie labai gražus, dailūs, o panevėžioiančias fabriku ir svetimtaučius. Iš to pamegdžiojimo išeina nei šis-nei tas. Taigi grįžkime prie savotiškumo.

Šimet dovanas ir pagirimus gavo tos moteris, kurios daugiau atsižymėjo savotiškumu, nes jų darbai dailiaus ir verčiausi buvo. Į kitą busiančią Panevėžy parodą prižadėjo daugelis išausti savotiškais rašteliais, ir pagražinti senobiniais rinkiniais ir meginiais. K. T. te.

Naujas knygynas. Vilkaviškij (Šuv. g.) A. Dundzilas atidaro naują lietuvių knygyną.

Vilniaus gubernatorius uždraudė maldininkams buriais keliauti Vilniun. To uždraudimo priežastis, tai nesutikimai tarp lietuvių ir lenkų. Kol tie nesutikimai tvers tol bus ginamas maldininkams aplankymas Vilniaus buriais.

Utenoj (Ukm. p.) per Ukio Dr. susirinkimą staigu pradėta svarstyti apie Utenos kamendoriaus J. Švagzdžio padėjimą. Venas susirinkusiųjų paaiškino maždaug šitaip: „Draugai parapijonai! Ar žinomas yra jums gerbiamojo kun. J. Šv. padėjimas? Londono klebonui sutikus užleisti vietą mūsų gerb. kunigui 5 metams kun. J. Švagzdys paprasė vyskupo palinuosuoti jį užrubežin, t. y. Anglijon. Vyskupas sutiko. Bet atsirado kunigų, kurie pasirupino kun. J. Šv. užstoti kelią. Piraše ant kun. J. Šv. visokių nebutų daiktų Londono klebonui, kad tik tasai mūsų g. kunigo į Londoną nepriimtų. Nenurodydamas ypatų, šmeižusių mūsų kunigą, Lond. kl. atsiuonia jam laiško turinį, pridėdamas nuo savos: „Aš tokio kunigo priimti negaliu“. Tokiu būdu mūsų kun. pasitiekė be vietos. Važiuoja tada jis pas Kauno vyskupą Cirtautą prašyti, kad arba jį paliktų Utenoje, arba nors kur kitur Lietuvoje duotų jam vietos. Vietoj išklaustyti prašymo vyskupas duoda jam 2 savaiti laiką, per kurias kun. J. Šv. turi išsikrausyti iš Lietuvos. Kn. J. Šv. prašo, kad duotų jam laiko nors pusantro mėnesio. „Nei pinigų turiu nei žinau kur važiuoti“, teisingai aiškinasi mūsų kunigas. Vyskupas šiaip-taip sutiko.

Bet kuo taip mūsų kun. prasiškalt? Kas daugiau gali žinoti mūsų kun. veikimą, ar kur Pakuršėj, arba Vilniuj ar Kaune gyvendami skundikai-kunigai, ar mes parapijonai, kasdieną su juo reikalus turėdami? Taigi gal reiktų mums užsitoti taip neteislingai ir skaudžiai apšmeižtą mūsų kunigą? Susirinkusieji vienbalsiai šaukia: „Užstoti! Mes jokios mūsų kunigo kaltės nematome“.

Tada pats kun. J. Š. prašo parapijonus nieko nedaryti, nes nieko negelbėsia. Jisai pats prašes, bet vyskupas neklausės. Paaiškino jis ir užmetimus, kuriais jis kaltinamas. Svarbiausia tai buk aš klerikališkuosius laikraščius išsakyklos keikiu ir peršu žmonėms „Lietuvos Ukininką“ ir t. p. laikraščiu! Parapijonai atsišaukė, kad „mes niekadoms to negirdėjome; tai neteisa“. Nors kun. J. Š. kelius sykius prašė susirinkusius nieko jo reikalui nedaryti, bet parapijonai, matydami tikrai neteislingai apskustą taip gerbiama savo kunigą, nutarė rinkti parašus ir siųsti delegatus pas vyskupą prašydami, kad kun. J. Š. paliktų Utenoj. Žmonės, matydami tokius neteislingus kitų kunigų darbus, ašarodami grįžo namo, nuo širdies atsisudsdami: Kur dabar rasti teisybės, jei mūsų dvasiškija taip daro!“

B. („Liet. Ukin.“)

Panevėžio paroda. Mieste judė-

jimas. Ypač daug žmonių traukia parodos pusėn: pėsčių minios, tarp jų vežikai ir ponų puikus vežimai. Prie kasos spūstis. Galų gale pasiseka įsisprausti parodon. Pavilionų daugybė. Paklausus, kas čia matyti? Galima — trumpai suglaudus — atsakyti: rodoma, kokių gyvulių pas kokį dvarponį gaunama nusipirkti ir ką gamina Panevėžio apielinkės neskaitlingos pramonės įstaigos. Be to dar matyti daug valstiečiams priklausomų, gražių arklių ir pasižymi moterų rankų darbų skyrius savo įvairumu ir turtingumu. O jau kaipo priedas stovi paviljonai: Baisogalos bandymo stoties ir žemės tvarkomosios komisijos savo lėšomis pastatyta. Čia stengiasi rodyti ir aiškinti, kodėl ir kokie pagerinimai reikia įvesti įvairiose ukio šakose. Klausiami tame paviljone dežuruojantieji valdininkai mielu noru aiškino visa. Galų gale porudpuošė įvairių firmų ukio mašinos: mūsų „Vilijos“ ir iš Rygos, iš Varšavos ir iš kitur.

Žmonių — kaip jau sakytą — minios. Pirmą dieną buvo 6,000 bilietų išpirkta. Regynis nelyginant kaip mūsų sodžiaus bažnyčiose: sodiečių minia ir jųjų tarpe truputis dvarininkų, į kuriuos visų akis kreipiamos.

Jei nežiurint į organizacijos stoka, sodiečių minios traukia vis delto žiūrėti parodos ir tai ne vien tik vyrai, bet ir didžiau konservativas gaivalas: moteris, — tai matyti, kad žmonėms ištikrųjų rupi ukio naujienos ir kad tarpe dvarbinų parodos rengėjų buvę žmonių, kurie stengėsi ir mokėjo parodon patraukti valstiečių. Kai kuriuos tokių rengėjų galiu net išvardyti: gerb. st. Montvilas parupino traškuniečiams pagipinta kaina bilietų parodon, kuo pasinaudojo virš 70 žmonių. Jo iniciativa irgi valstietė Jonelytė buvo pakviesta ekspertijoje dalyvauti. Grovienė Przedzieciekienė atsiuntė Obelių mokyklos mokines parodos žiūrėti. Be to nors nevissai taisykliškai, bet lietuvių kalba parašų irgi netruko.

Dar del Vilniaus universiteto. Rusai tautininkai Dumos atstovai nutarė kreipties į ministerį Kaso, prašydami leisti viename Lietuvos mieste inkurti jiems prielankios pakraipos universitetą. Vilniuje tokį universitetą turėti nenorėtų, bet velytų Minske arba Vitebske. To busimojio universiteto profesoriai turėtų būti švietimo ministerio skiriami. Į universitetą neturėtų būti priimami nei lenkai, nei žydai.

Kaip girdėti, tokiu sumanymu nacionalistai kreipias ne vien į ministerį Kaso, bet ir į Kokovecva ir į Maklakovą.

Kaunas—Reseiniai naujas geležkelis. Kaip girdėti, koncejsja vesti geležinkelio liniją Kaunas—Reseiniai, Mažeikiai su šakomis į Tauragė, Vevirženus ir Telsius gavo inžinierius Sotkinas. To kelio tyrinėjimui ketinama daryti jau šią vasarą, o tęsti kelią bus pradėta kitais metais. Darbas ketina būti vedamas keliose vietose iš karto.

ŽEMAIČIŲ KALVARIJA. Gubernatorius neleido lietuvių vakarų, kurie buvo žadama vaidinti per Dievo Kuno ir per didžiuosius Kalvarijos atlaikus. Nežinia, kokisai vėjas pučia, kad neleidžia.

Adomas iš Rojaus.

Vilniaus miesto paskola pasiekusi jau dabar suma 5 milijonų 847,784 rub. 21 kap.

Iš Palangos mums praneša, kad nuo šių metų rudens prie vietinės progimnazijos atidengiamas penktoji klasė. Mokiniai priimami. Pilna gimnazija Palangoj bus tik 1916 m.

NAUMIESTIS. Rodos Naumiesčio miestas neblogesnis už kitus Suvalkijos miestus, bet išrodo tarsi užsnudęs.

Per ištisus metus Naumiestyj nebuvo nė vieno vaidinimo, nė vieno pasilinksminimo. Pastaruoju laiku naumiestiečiai buvo besutaisą gegužinę: išrinko jau vietą, vietinis vargonininkas sutaisė chorą, išmokino kelių dainų, bet, deja, išikišo kun. M., uoliai pasidarbavus, ir... gegužinė kitiems metams atidėta. V...lis.

Del Vilniaus universiteto. Laikraštyje „Grazdanin“, buvęs general-gubernatoriaus sekretorius Konas, pripažįsta Vilniuje universiteto reikalingumą, pataria statyti Užvingyje (Zakret). Kono nuomone, Vilniaus universitetas būtų patogiausia vieta valstybės idėjoms platinti.

Šimkaus choro koncertas buvęs sodne ir teatre birželio 4 d., puikiausiai pasisekė. Kaip žinome, prie to choro priguli 150 dainininkų. [Klausytojai puikiomis dainomis atsigėrėti negalėję. Kiek vieną dainą buvo choras verčiamas kartoti. Įsikarščiajus publika delnų plojimu, gėlių barstymu reiškė savo didžiausį pasitenkinimą. Žmonių susirinko į tą koncertą daugybė. Buvo ir iš toliau atvykusių. Tarpe publikos matyti buvo ir vedėjo ir kompozitoriaus motina, atvykusi savo sūnaus kompozicijų pasiklausyti.

Rusų tautininkų prašymas. Mūsų šalies rusų tautininkų grupa, vadovaujanti Čihačevui ir šventikui Chilonieko, kreipėsi į Žemės ukio vyriausiąjį valdininką Krivošeiną, prašydama inkurti viename Lietuvos miestų augštesnės žemės ukio mokyklą. Krivošeinas prašymui maloniai pritaręs. Deputacija pagrįžo pasitikėdama, jog turbūt Minske bus netrukus prašomoji įstaiga įkurta.

Smulkiosios pramonės paroda. Vakar išvažiavo šios parodos organizacijinio komiteto ingaliotiniai rinkti eksponantus. Vilniaus g. baltarusiška dalis pavesta Mikolui Krukovskiui, gi lietuviškus pavietus Jonui Vilkaičiui; Gardino gub. — Povilui Ptašinskiui; Minsko gub. — Miečislavui Norvidui-Backevičiui; Kauno gub. — Jonui Vilkaičiui ir Vytautui Didžiuliui; Vitebsko gub.—Vladislavui Kolandai ir Mikolui Krukovskiui; Magilevo gub. — Vladislavui Kolandai.

VASILIŠKIAI, Viln. gub. Šiomis dienomis buvo čia didelis gaisras ištikęs. Nors kas išmanė, tas gesino čia ugnį, tačiau beveik visą miestelį liepsna į pelenus pavertė. Sudegė 42 gyvenamosios ir 73 ukio trobos. Nieko beveik neišgelbėta, sudegė dagi gyvuliai. Apie 800 žmonių liko be pastogės. Nuostoliai apskaitomi į virš 72 tukst. rubl. Trobos buvo apdraustos už 17,889 rub.

Suorganizuotas komitetas, kurs apsiėmė rupintis nelaimingųjų padegėlių globojimu.

Nauja finansų įstaiga. Peterburgo tarptautinis prekybos bankas gavo leidimą Vilniuje inkurti savo skyrių.

Mūsų dienų paveikslėlis. Keisti mūsų lenkai atrodo mums čion

ant vietos, bet užsienio lietuviui, tai jau visiškai nesuprantami. Lietuvis atvykęs čion iš užsienio daug turi perkęsti visokių mūsų lenkų olbijimų, kartais ir grumojimų. Prieš porą metų p. Vidunas ir profesorius Kuršaitis iš Tilžės keletą kartų teisiai ant gatvės buvo iškloti už tai, kad šie nelaimingi, nemokėdami lenkiškai (slaviškai), driso informuotis lietuviškai.

Šiomis dienomis teko man buti liudininku štai kokio fakto. Aš su draugu Š. iš Čikago užėinam gan žymion ir žinomon optikos firmon J. Malecki (Aušros Vartų gatvė No. 1) ir prašom parodyti anglišką britvą „Gillette“.

Atsako mums nebeatmenu kaitai be jokių pasiteisinimų lenkiškai.

— Gal Tamsta gali lietuviškai? — klausia mano draugas, pasiteisindamas nemokas lenkiškai.

— Vilniuje būtina reikia mokėti lenkiškai — atsako mums laužyta pusiau lietuviška pusiau lenkiška kalba.

— Čion ne Varšava ir ne Krokuva, taigi galiu ir be to apsieiti — atsako mano draugas.

— Oho, tai ponas esat iš tų, kurie nenori lenkiškai kalbėti, tokiems mes savo tavorų neparduodam — atsako mums matomai pats firmos principalas akyse keletos savo subjektų.

Šį faktą vertėtų mums gerai įsitėmyti ir neturėti reikalų su šia firma. P. Rimša.

(„Liet. Žin.“)

Visuotinas mokymo klausimas Vilniuje yra jau visiškai subrendęs, juo labiau, kad patįs gyventojai gerai numano mokslo reikalingumą. Miesto komisija atsidėjusi ištyrė šita dalyką.

Iš viso vaikų, kurie turėtų mokyties, esą 15,121. Išbraukę iš šito skaičiaus visus kurie mokosi vidurinėse mokyklose ir namie ir kurie negali mokyties del ligos turėsime 10,497 vaikus. Iš šito skaičiaus 5,881 vaik. jau mokosi dabar esančiose pradedamose mokyklose. Todėl miestas turis pasirupinti dar 4,616 vaikų (arba 92 komplektų, skaitant po 50 vaikų kompleksą, skaitant po 10 metų, pradedant nuo rudens 1913 m. Mokyties galėsia visi, kas tik norėsia.

Į projektuojamąjį mokyklų skaičių turėsia ineiti 32 miesto mokyklų, 14 cerkv. mokyklų, 10 žydų pradedamųjų mokyklų, 1 mok. prie „Jėzaus Kudikėlio“ auklėjimo namų ir 2 liuter. mok.

Išlaidos dabar esančioms mokykloms perdirbti duodant miesto savivaldybė (praded. miesto mokykloms ir žydų prad. mok.), dvasinė valdyba (cerkv. mokykloms), „Jėz. Kudik.“ auklėjimo namai (1 prad. mok.) ir liuteronių parapija (2 prad. mok.).

Iš miesto kapitalo pradedamųjų mokyklų naudai busia skiriamas kasmet po 31509 rub., švietimo ministerija gi — po 45,800 rb. 60 kap.

Komisija mano statydinti mokykloms muro trobėsčius, kurie busią 8-ems, 21-ai ir 16-ai kompleksų. Visi trobėsčiai kainuosią 1,494,400.

Nuo 1913 m. ligi rudens 1914 norima pastatydinti 3 namai po 16 kompleksų, 2 — po 12 ir 4 — po 8 kompl. Šituos namus pastatysią tankiausiai gyvenamosiose miesto dalyse.

„Revizorius“. Orle nesena suėnė ir atvarė etapu Vilniun bajorą Buiką. Jis, atvažiavęs iš Kievo Vilniun, sumanė „revizuoti“ Rešės valsčiaus raštinę, norėda-

mas tokioo budu pasirodyti vienai jaunai moterei, jog jis esąs augštas valdininkas. Apsivilkęs formos švarku, kurį jis tam tyčia nusipirko, telefonu pranešė valsčiaus raštinėi, kad nuvažiuosias raštinės „revizorius“. Jam atsiuntė iš Rešės trejatą arklių, kuriais ir nuvažiavo „revizijos“ darytu. Dabar gi nabagai teko etapu pasivaikštinėti.

(„Viltis“.)

Is Rusijos.

A. A. Kerenskis (darb.) šaukiamas duelin. Peterburgas. Vienamė iš V. Dumos posėdžių, Lenkijos miestų sav. ist. sum. besvarstant atstovas Kerenskis kai-kurius lenkų atstovus pavadino apgavikais (izmienniki); delei to tai lenkų ratas per savo atstovą Dymšą išsaulė šandien Kerenskį į duelį. Pirmo to lenkų ratas metęs liosus, kam iš jų stoti į duelį. Liosas kritęs į Kauno dvarininkų atstovą Račkovskį. Račkovskis sekundantais pasiprašė V. Tarybos narius Meistovičių ir Karpinski. Kadangi Kerenskis tada kalbėjo darbo kuopos vardu, todėl darbo kuopa pranešė lenkų ratui, kad ji su Kerenskio kvalifikacija sutinkanti, bet priegtam paaiškino, kad čia lenkų ratui nieko užgaulio nėra, nes ten papeikti tik tie lenkų atstovai, kurie prašė spalinių ineiti pasiulymą į apskritąsias kalbas baigti, o ne visas lenkų ratas, kuris, pasak Garusevičiaus balsavęs prieš giljotiną. Beto darbo kuopa nurodo lenkų ratui, kad ji yra principale duelinų kovų, o ypač del visuomeninių dalykų, priešininkė, o skaitantiems jos pavadinimą neteisingu ji pasiulė trečiųjų frakcijai. Beveik visos Dumos teikijos lenkų rato pasielgimu pasipiktinę ir skaito neleistinu per duelinę kovą reaguoti į atstovo politikų žygi, padarytą Dumos tribunoje.

Ministerių „streikas“ tebesitęsia. („Liet. Žin.“)

Žada panaikinti sustiprintą apsaugą. Tarp Valstybės Dumos narių pasklydę žinios, buk vidaus dalykų ministeris N. A. Maklakovas pakėlęs klausimą panaikinti sustiprintas apsaugas visoje Rusijoje. Kaip nekurie atstovai praneša, kad Maklakovas savo sumanymą rėmęs nurodymu į tai, kad dabartinis Rusijos politikos stovis yra ganėtinai tvirtas.

Taip-pat kalbama, kad nimisterių tarybos pirmininkas V. N. Kokovec esąs priešingas vidaus dalykų ministerio sumanymui. Visas tas žinias suteikia nacionalistų frakcija. („L. Ž.“)

Medicinos fakultetai. Peterburgas. Čia sumanyta, kad provincijoje reik įsteigti 7 medicinos fakultetai: Vienas jų žadama atidengti Vilniuje, Minske arba Vitebske. Tam sumanymui pritaria V. Dumos ir V. Tarybos sąnariai. („Liet. Žin.“)

Visuotinas mokinimas. Minskas. Minsko miesto дума dešimties metų bėgyje nutarė įvesti Minske visuotiną mokymą. („Liet. Žin.“)

Apleidžia Dumą. Peterburgas. Dumos pirmininko pagelbininkas kunigaikštis Urusov'as pranešė laišku pirmininkui, kad jisai atsisako nuo atstovavimo. („L. Ž.“)

Deputatas — provokatorius. Ryga. Liberališkas latvių laikraštis „Dzimetenes Vestnesis“ kategoriškai tvirtina, kad buvęs 2-os Valst. Dumos atstovas, social-demokratų frakcijos sąnarys Ozol, kuris paleidus Dumą emigravo Ameriką, redaktorius s.-d. laikraščio Benas-Lapa ir žymiausias vietinių darbininkų vadas Janson tarnavo policijos apsaugos skyriuje. Laikraštis tvirtina, kad Janson ir Ozol išdavė daug soc-dem. partijos sąnarių, kurie pasikliau buvo nubausti mirtimi.

Kaip matome iš vėlesnių tų laikraščių pranešimų, Ozol buvo išsiuntinijęs žymesniems vietiniams s.-d. veikėjams laiškus, kviesdamas juos pranešti jam apie savo medžiaginį stovį. Tuose laiškuose Ozol pažadėjo jiems piniginių pašalpų iš kokio ten užrubežinio fondo, kuris, anot jo pranešimo, buvo jo priežiūroje. Dauguma soc-dem. veikėjų ant to O. pakvietimo atsakė laiškais. Ozol visus tuos laiškus perdavė policijos departamentui. Pasirodo, kad šaltinių tų visų atidengimų apie Ozol'į yra visiems žinomas Bucev, gyvenantis dabar Paryžiuje. Jis pranešė žinią apie Ozol'į Paryžiuje esantiems latvių emigrantams, kurie viską perdavė vietinių laikraščių redakcijai.

Žiūrint iš kitos pusės, pasirodo, kad Ozol visai nekaltas. Gyvenantis Paryžiuje buvęs atstovas, s.-d. frakcijos sąnarys Aleksinskis pranešė, jog asmeniškai jis šitas kalbas apie Ozol'į skaito ne teisingomis ir paremtomis ant kokio nors nesupratimo. Partijos komisijoje, kurios nagrinėja klausimus, susijusius su apkalbinimu partijos veikėjų provokacijoj, nė karto nefiguravo atst. Ozolio vardas. Jis šiuo metu gyvena Amerikoje ir redaguoja latvių soc-dem. laikraštį. Partijos spaudoje nei Europoje, nei Amerikoje iki šiam laikui nepasirodė nieko tokio, kas galėtų patvirtinti prasiplatinusias kalbas apie Ozol'į.

Soc.-dem. frakcijos deputatai taipgi pranešė apie Ozol'io nekaltumą kaslink užmetam jam provokacijos dėmių. Den. Čekelė sako, kad išnagrinėjus visą tą apkaltinimą, negalima buvo surasti jokių faktiškų argumentų, anot kurių galima būtų jį pavadinti provokatorium.

Paskiausias žinios praneša, kad tas viskas iškilo per neapsižiūrėjimą pirmeiviško latvių laikraščio, o ypač per uolią agitaciją prieš Ozol'į dešiniųjų ir jų spaudos.

Šventvagystė. Kaunas. Pavandenyje nežinomi piktadariai atplėšė dvar. Dymų karstus; atkasė duobę ir vavogė iš karstų visas brangenynes.

Neiškentėjo. Kijev. Kiek laiko atgal netol stoties Novoukrainka, Piet.-Vak. gelež. buvo atrasta ant rėlių trys kunai, kuriems galvos, matyt, nukirto garvežis. Tai buvo motina su dviem savo lukterimis. Čia vienama kaimelyje gyvena darbininkas Ručko. Amžinai girtas, jis nuolat mušė ir kankino pačią ir vaikus ir privėdė juos prie to, kad jie pasiryžo nusižudyti. Motina pradėjo kalbinti prie to savo dukteris, — jos greit sutiko. Tada jos trys nuėjo ant geležinkelio ir ramiai sau laukė ateinančio traukinio. Pirmiausiai ant rėlių, toli nuo kitų, atsigulė vyresnioji duktė; jos motina, apsikabinus 3 met. mergaitę, taipgi padėjo sprandą ant rėlių; visoms liko nupjautos galvos. Kada apie tai sužinojo Ručko, jis taipgi metėsi po pirmo atėjusio traukinio, netoli nuo vietos, kur nusižu-

dė jo šeimyna; jam taipgi liko nupjauta galva.

Delei kvotimų nusižudė. Kislovodsko parke nusižudė ketvirtos klasės gimnazistas Volovoj, kuris neišlaikė kvotimų. Piatigorske nusinuodijo gimnazistė Ivanova delei tos pačios priežasties. Esentukuose nusinuodijo gimnazistė, gavus dvejukę iš algebros. Vilniuje nusižudė 13 metų vaikas miesto mokyklos mokinys Vigantas, delei to, kad neišlaikė pervedimo kvotimų.

Lenkai boikotuoja žydus. Minsk. Neseniai bažnyčiose buvo išmėtyti atsišaukimai lenkų kalboje, raginant boikotuoti žydus.

Piktadarių kerštas. Vladikaukaz. Ant stoties Dinskoj piktadariai, kuriems nepasisekė apiplėšti traukinio, nušovė žandara, stoties viršininko pagalbininką, jo pačią ir tris vaikus; piktadariai pasislėpė netoli esančiame miške.

Suareštuota 30 revoliucionierių. Varšava. Vietiniai policijai pasisekė atidengti tris revoliucionierių konspiratiškas kvateras. Liko suareštuota 30 revoliucionierių.

Kaimo tamsumas. Laikraštis „Uss. Okr.“ praneša, kad kaimie Oriechovo vietiniai gyventojai, norėdami užtraukti lytų, susirinko vienan buryn, nuėjo ant kapinių, atkasė paskenduolio kapą ir supylė jį dikėiai vandens; paskui visi išsikirstė pilnai pasitikėdami, kad greit pradės lyti ir valstiečių vasarąjį liks apsaugotas nuo išdžiuvimo.

Senovės pinigai. Poltava. Neseniai bažnytkiemij Stasi, Poltavos apskr., surasta vienoj vietoj 2,350 sidabrinų ir varinių pinigų įvairios vertės; jų skaitliu yra pinigai su užrašais: Sigismund 1629 m., „Georg Vilhelm 1623 m.“.

Įdomus prašymas. Saratov. Pšalmščiko pati-našlė iš Baltosovo apskričio pasiuntė konferencijon prašymą, kur tarp ko kito štai kas pasakyta: „Aš dar jauna našlė, turiu tik 28 m. amžiaus, užlaikyti 4 vaikus aš visai negaliu ir delei to viso su sąsąnomis meldžiu atsiųsti man „jaunikį“ — psalomščiką, turintį ne daugiau, kaip 30 m. amžiaus.“

Vyskupas Dionisij ant šito prašymo uždėjo tokią rezoliuciją: „Jaunikį aš nesiuočiau“.

V. N. Kokovcev ir Markov 2-as. Peterburgas. Labai daug kalbama ir rašoma Rusijoje apie iškilusį incidentą tarp premjero V. N. Kokovcevo ir Dumos atstovo Markovo 2-ro (dešin.). Neseniai dienraštis „Rieč“ pagarsino priežastį, delei kurios Markovas užpyko ant premjero.

Dar žiemą, prieš vasario mėn. iškilmės Peterburge, Markov 2-as ir jo šalininkai prašė Kokovcevo suteikti pinigų surengimui monarchistiškų visos Rusijos organizacijų suvažiavimo, o taipgi dalyvavimui sąjungiečių jubilėjinėse iškilmėse. V.N. Kokovcev iš pirmo kategoriškai atsakė išpildyti tą prašymą, bet pritariant kitiems augštieks valdininkams premjeras, galop, sutiko išduoti iš valst. izdo Markovui 2-am 12,000 rublių. Po nekurių laiko Markov 2-as vėl prašo V. N. Kokovcevo suteikti jam pinigų sukvietimui sąjungiečių ant iškilmių Maskvoje. Ministerių premjeras šį kartą kategoriškai pranešė, kad Rusijai nereikalingas „apmokėtas patriotizmas“, ir delei to jis joku būdu

negali paskirti prašomų pinigų. Nuo šito momento, kaip dauguma tvirtina, Markov 2-as ir jo pasekėjai pradėjo agituoti prieš V. N. Kokovceva.

Apsiriko s.-d. atstovai. Peterburgas. Svarstant Dumoje klausimą apie įvedimą 7 val. darbo dienos krasos bei telegrafų įstaigų darbininkams, s.-d. nuo balsavimo susilaikė, delei ko tas projektas liko atmets. Frakcija pripažino šitą pasielgimą netikusiu ir nutarė apie tai pranešti jų rinkėjams.

Aukso jieskotojai. „R. Sl.“ praneša, kad Tolimieji Rytai apimti aukso jieskotojais. Čia atsikartoja beveik tas pats, kas buvo Kalifornijoje, Aliaskoj ir Britanijos Kolumbijoje.

Dabar auksas atidengtas keliose vietose Amuro baseino. Apie linkėse gyventojai apleidžia savo ukės ir buriais trunkia jieskotų aukso. Neseniai tik susitvarkę valstiečiai, pribuvę iš Eur.-Rusijos, taipgi viską palikę lieka aukso jieskotojai.

Kiek galima spręsti iš įvairių pranešimų, atidengti turtai išties neapsakomai dideli.

Džuma Rusijoje. Astrachan. Kiek laiko atgal Sorochinoj mirė nuo džumos dvi mergaitės.

Smarkūs teisimai. Varšava. Kariškas apskričio teisimas nuteisė tris užpuolikus ant kunigo namo 20 metų katargon.

Naiviška ceremonija. Maskva. Prieš išvažiuojant iš Maskvos 18 automobilių, dalyvaujančių lenktynėse — Maskva — Berlinas — Parizius, buvo atlaikytos tam tikros palaiminimo pamaldos ir kiekvienas automobilis aplakstytas švęstu vandeniu. Lenktynių kamandorium išrinktas Aleksiejev.

Perkunas užsirutino. Vilnius. Sodžiuje Prišly žaibas užmušė visą Koronkevičių šeimyną, susidedančią iš 7 ypatų.

Darbininkų solidariskumas. Kutais. Čiaturnose, rudų kasyklose, buvo iškilęs didis darbininkų streikas. Kada gi nekurių žymesniųjų firmų sutiko išpildyti visus darbininkų reikalavimus, jie vienok pasiryžo nestoti darban, iki nesuitaikys su darbininkais ir kitos firmos.

Baisus šturmas. Samara. Neseniai Nikolajevoj apskr. perėjęs šturmas — šniegas lytus ir bausis vėjas — padarė bėdies virš 100,000 rublių; žuvo daug avių, arklų ir kupranugarių.

Studentai užmušė savo draugą. Peterburgas. Arti stoties Tosno tarpe Miškų instituto studentų, kurie čia užsiima praktika, neseniai buvo baisus atsitikimas. Apie 4 valandą ryte pas namą, kurį užima studentai — akademistai, atėjo studentas N. F. Kamenov. Jis buvo dikėiai įgėręs. Kamenov mėgino įeiti kambarin, kur buvo stud. — akademistai. Jis kelis kartus stumė koja duris, bet jos buvo užrakintos. Greit ant bildėsio iš kambario buvo atsiliepta reverio šuviu. Studentas Kamenov parpuolė ant žemės, apsipylęs krauju. Keletas studentų liko suareštuota.

Korespondencijos.

SCRANTON, PA.

Liepos 5 d. kokie-tai piktadariai 3 val. ryto padėjo ant bažnyčios trepų dinamito. Nuo iškilusios eksplozijos išbirėjo daug langų, liko suardyti akmeniniai trepai ir labai pergasdinti apielinkės gyventojai.

Liepos 6 d. liko atidaryta trečia bažnyčia. Buvo prisirinkę gan daug žmonių; liko atlaikytos dvejios mišios ir nišparai. Kun. Mickevičius pasakė labai gražų pamokslą ir kvietė visus prie suarties bei vienybės.

K. Blažonis.

LAWRENCE, MASS.

Liepos 4 dieną vietinė LSS. 64 kuopa buvo parengusi „gegužinę“. Rengėjus galima pagirti ypač už tą, kad ant tos gegužinės nebuvo svaiginančių gėrimų. Bet jau antrą kartą tenka patėmyti negeistiną ir netinkamą jaunimui dalyką — ant popieros nupiešia asilą be uodegos ir tą piešinį prikla prie sienos; paskui užriša vaikiniui ar merginai akis ir paliepia durt asilui į uodegą; kas pataiko, tas gauna keleto centų vertės dovaną.

Stovint man šalyje ir žiurint į tokį „originališką“ žaislą, teko išgirsti vėl „originališką“ dalyką. Vienas jaunas vaikinys, prieš prie antrojo, užklauso: „Kas padarė tą asilą be uodegos?“ Užklaustasis atsakė: „Asilą asilas ir padarė“. Puikiai skamba — nieko sau...

Nejaugi LSS 64 kuopos sąnariai negali surasti dailesnių žaislų, negu netikusiai žaisti su nupieštu be uodegini asilu. Reiktų visiems atkreipti dėmą ant to, kad panašūs žaislas labai negražiai išsižiuri ir, stačiai sakant, pažemina juose dalyvaujančius.

Liepos 5 d. atsibuvo parapijonų „gegužinė“. Vieta tam, žiurint iš grynai gamtiškos pusės, buvo išrinkta labai daili. Tik ir džiaugkis žmogus atsilankęs į tokią linksmą bei malonią vietą. Viskas but buvę gerai, bet iškilo muštynė. Tulas geras parapijonas, jau gan senas žmogus, užpuolė ant jauno vaikinio ir prispyręs klausė: „Juodnugari, ko čion atėjai?“ Paskui kirto vaikinui į nosį. Pakilo trukšmas, norėta surasti policiją, bet taip viskas ir pasibaigė. Tik iš šalies girdėjosi pasityčiojimo kalbos, kad „parapijonas sumušė ciciliką“.

Kunigėliams, vietoj kad ką nereikalingai kalbėti, praverėtų išmokinti tinkamesnio pasielgimo savo parapijonus. Žinoma, tokis parapijonų pasielgimas — tai svaigalų pasekmė, kurių čia buvo tiek „pristeigta“, kad negalėjo net išgert. Tas meta tamsią dėmę ant visų parapijonų.

Bet negana to, kad sumušė LSS. 64 kuopos sąnarį — eidami namon susipešė tarp savęs patįs gerieji katalikai; nekuri iš parapijonų dar ir ant rytojaus turėjo „tam tikrus“ ženklus. Eina kalbos, kad be teismo neapsieis. Panašus parapijonų pasielgimas daro sarmatą ne tik jiems, bet ir abelnai visiems lietuviams.

Darbai, kiek laiko atgal, buvo čia beveik visai sustoję; dabar jie eina geryn, ir yra viltis, kad greit pradės dirbti visur pilnai; sergsti tiems, kurie yra išvažiavę iš Lawrence'o kitur, patartina nesiskubinti grįžti atgal. Pirmiausiai apie viską reik susižinoti per laiškus.

J. Žukauskas.

LEWISTON, ME.

Kaip kitur, taip ir pas mus, nekuri lietuviai veikia su atsidavimu, idant nors kiek prisidėti prie pakėlimo apšvietos bei susipratimo tarpe savo brolių. Šitokiems draugams mes privalome išreikšti širdingą ačiū ir savo prijautimu paskatinti juos prie tolimiesnio prakilnaus darbo. Žinoma, tarpe lewistoniečių-lietuvių atsiranda ir tokių, kurie visai nesirupina apšvietimu, kurie vienintėlį savo užganėdinimą mato svaiginančiuose gėrimuose. Vienok reikia tikėtis, kad ir tokie vargšai laikui bėgant susipras ir imsis apšvietos įrankių.

Liepos 4—5 dd. buvo parengtas piknikas ant tyro oro, kur susirinkę vietiniai lietuviai puikiai pasielksmino. Bet atsirado tokių, kurie atėjo tik trukšmą kelti — žinoma, trukšmadariai dikėiai buvo apsvaiginti alkoholiaus; taip liepos 5 d. tris Ragučio garbintojus reikėjo pašalinti iš susirinkimo. Piknikas užsibaigė gan gražiai ir visi dalyvavusieji liko juom užganėdinti.

Al. Gudelis.

CHICAGO, ILL.

Ergeliai Apveizdos Dievo parapijoje ant Union gatv. ne tik kad neužsibaigė, bet vis plečiasi ir įgauna įvairesnias spalvas. Kun. Staponavičius, girdėdamas ir matydamas, kad parapijonai yr užganėdinti savo kamendoriumi ir jokiis neapykantos ant jo neturi užmanė jį pašalinti, nors tas kunigas nieko blogo nėra jam padaręs.

Birželio 28 d., vakaro laike, kn. St. pasišaukė detektivus ir norėjo prievarta išvaryti kamendorių, bet detektivai pamatė, kad geruolį kunigas neis, o Chicago's įstatai nepavelija nekaltą žmogų vežti į šaltąją. Taip tuom kartu ir paliko. Birželio 30 d., kada kamendorius nuėjo bažnyčion laikyti pamaldų, jis nerado kielikų — mat, kun. St. buvo juos paslėpęs. Tada kamendorius nuvažiavo į šv. Jurgio bažnyčią ir ten pasiskolino kieliką. Kada jis, sugrįžęs savo bažnyčion,ėjo zakristijon, jį sutiko detektivas, kuris pranešė, kad jis visai neitų bažnyčion, nes ten nėra jam vietos. Vienok kamendorius, ant to neatbodamas, įėjo zakristijon ir apsirėgė eiti ant pamaldų; tik štai įeina keturi detektivai, ir lietuvis M. nebeleido kamendoriaus eiti ant pamaldų, nudraskė bažnytinius rubus ir prašalino kunigą iš bažnyčios. Tas matydamas, kad jau išties nebėra čia jam vietos, nuėjo į airių bažnyčią, ant 19-tos ir Johnson gt. ir tenai atliko pamaldas.

Tai ar ne juokus daro tie mūsų kunigėliai? Kokią jie turi neapykantą ant tokio kunigo, kuris nori su žmonėmis būti sątaikoje. Aš misliju, kad jau laikas Apveizdos Dievo parapijos lietuviams susiprasti ir visai nebeiti bažnyčion. Taip padarius, kun. St. greitai laiku apleistų tą bažnyčią, nes juk visai netoli airių bažnyčia, kurią but galima paimti ant nuomos. Jei butų vienybė ir sątaika tarpe lietuvių, tai galima but tą bažnyčią nuomoti, o Apv. D. visai apleisti, tai tada kun. Staponavičius nevaromis išeitų, ir visi tie ergeliai užsibaigtų.

Kun. St., išėjęs kitur, irgi galėtų be baimės gyventi, nes dabar, kaip matyti, yra labai įbauginatas — turi keturis ar šešis detektivus, kurie saugoja jį, jo namus viduje ir iš lauko pusės, o taipgi sergsti laike pamaldų bažnyčioje. Atėjus vasaros laikui, nedėdieniais Chicago's lietuvių draugijos bei klubai parengia po 4—6 piknikus. Bet arčiau prisiziūrėjus, galima pastebėti, kad tokie pikni-

kai atneša visai menką naudą draugijai ar klubui, nes visad daroma didžios išlaidos; nauda til daržo savininkui, kur daroma piknikas ir alaus bei degtinės išdirbėjams ir pardavėjams. Či dar reikia atminti, kad nekuri piknikai užsibaigia muštynėmis bei galvų skaldymu. Ant to vischicagiečiai vėrtėtų rimtai atkreipti savo dėmą ir tinkamai sutvarkyti piknikus.

Grant parke prasidėjo „Olimpijos žaidimai“ (Olympic games), kuriuose dalyvauja įvairių tautų chorai ir atletiški klubai; iškilmė atsibuna paskirtomis dienomis Mes lietuviai, nors ir turime chorą, bet mums sunku pasirodyti prieš tokią publiką, nes neturime tinkamo vadovo, o apie atletišku klubus nėra ko ir kalbėti, nes me jų neturime ir net negeidžiame turėti. Tokiuo budu mes stovim kitų tautų šalyje, nesistengiam su jomis draugauties ir nekuriuose dalykuose veikti kartu. Gail — labai gaila!... Ant. Booben

SO. OMAHA, NEBR.

Gal niekur nėra tokio tamsaus kampelio, gal niekur lietuvių nėra taip užsnudę, kaip So. Omaha. Kur tiktai pažvelgsime, visur kurtas, juda, stengiasi pakilti susipratime, moksle — visur karštas veikimas ir noras. Taip bent parod lietuviški laikraščiai, kurie yr lietuvių visuomenės atspindžiai So. Omahoj lietuvių yra labai labai atsilikę apšvietoje nuo sav brolių, gyvenančių kituose Suvalst. miestuose.

Lietuvių skaitlius So. Omahoj žymiai auga — galima manyti, kad greitai laiku šita lietuvių kolonija savo didumu užims pirmą vietą tarpe lietuviškų kolonijų vakarinėj Amerikos dalyje.

Gaila, kad dauguma čia gyvenančių lietuvių griežtai apsirubūuoja smukle ir bažnyčia. Nor pereiną metų buvo čia kapucinas Kazimieras ir prisaukino girtuoklius negerti svaigalų, vienok te juos balsas, matyt, buvo balsu tyruose, nes blaivybės vaisių vis nesimato. Vietinis kunigėlis, vietoj platinti blaivybę ir aiškin alkoholiaus kenksmingumą, beveik kas nedėdienį prisimen apie svaiginančius gėrimus, pr durdamas, kad galima gerti ir vieną, antrą, tretį stiklą. Ir su prask dabar, tamsus žmogeli, kurtiesia — vienas alkoholių, kad mažiausiame saike, laiko didžiasiais nuodais ir jo vartojimą laiko didžia nuodėme, kitas gi prišingai, skelbia, kad „protinai galima gerti. Reikia pažymėti, kad smuklininkai įeina į visokius komitetus ir, taip sakyti, arti st vi prie bažnyčios ir draugauja su dvasišku tėveliu.

Pasidauginus lietuvių skaitliu pasirodė permaža bažnytėlė — visi negali joje sutilpti, bet kas dar šiaip-taip vargsta, ypač kad daugelis visai neina bažnyčion. Bažnyčios trustininkai uždėjo 5 dol. ant kiekvienos sėdynės, — kas užsimokės už sėdynę nuo tų, girdi, nebusią renka dešimtukai. Kas turėjo pinigų tas nusipirko sau sėdynę. Bet o lei to tankiai bažnyčioje apsirėkia pilna betvarkė: nepirktos sėdynės prisėda pilnos, pirktos sėdynių savininkai neateina, jas užsima svetimi. Atėję dynės savininkas ir radęs ją užtą, varo sėdintį šalin — žinor jis turi tiesą. Ta visa „ceremoja“ tuoj sukelia bažnyčioje trumą. Žmonės negali net ram pasimelsti. Katrie neužsimok už sėdynę, tai tiems po nos pakiša dežutę, kur kiekvienas ri įmesti dešimtuką; apart to, r kami penktukai prie bažnyčios

Kaimas ir miestas.

III.

Dieną ir naktį geležinkelio traukiniai ir paprati vežimai dastato į miestus želus kalnus įvairių algomų daiktų, kurie pragaišta toj viskaprijančioj versmėj, nepalikę jokio ženklo. Miesto valdiškos įstaigos numetė nuo savę rūpestį apie dastatymą miesto gyventojams valgomųjų produktų ir pavadė iška atlikti pirkliams ir verteloms, kiekvienas kurių veikia sulig savo išrokavimo, tankiai „rizikuojamas“ visu savo turtu ir kiek nesisaitydamas su reikalavimais miestų ir ramonijos apskričių, kur gyvena milijonai žmonių. Leiktų manyti, kad laisva konkurencija būtinai tušty pagimdyti neperstatomą mišinį bei betvarkę — ššaukti tai perviršijimą turgaviečių produktais, tai ū nedateklių, kaip tą paveikslan, tankiai galima astebėti mažuose miesteliuose, kada kokios-nors riezastis sutrukdė dastatymą tenai iš kaimų valgomų daiktų. Vienok šitame atvejuje apsieiškia isai kas kitas: didelių miestų gyvenimas eina taip iesotai ir normališka, kad miestietis, eidamas gulę, taip yra persitikinęs tuom, kad rytoj ant turgavietės suras jis viską, kas jam reikalinga, kaip jis ra persitikinęs ir tuom, kad rytmetėje patekės aulė ir prašalys nakties tamsą. Mechanizmas veikia tichijiskai, bet kiekvienas jo ratelis tinkamu būdu špildo savo funkcijas. Sunku net sau persistatyti nelaimės didumą, iškilusios tame karte, jei mėsos ei grūdų transportai pributų ne savo laiku: maitymo bei pardavimo aparatas turi veikti su tokiu ienodumu, taip normališka, su koku kasdien veikia atsikartodami milijoninio miesto reikalai.

Suprantamas daiktas, kad esant toms priežasims, ant viso ploto, iš kur į Londoną ir abelnai į Angliją dastatomos yra prekės, turėjo atsirasti staigos, kurios reguliuoja normališka turgaviečių eikimą ir tinkamą padėjimą tarp jų dastatomų produktų. Nežiūrint ant to, ar ant jų duksta milžiškos bangos, ar tenai viešpatauja ramumas, ar yra avasaris ar ruduo, ar gerame stovyje to krašto keai, iškur eksportuojamos prekės, arba blogame, — itos aplinkybės negali sutrukdėti prekių dastatymo ir užganėdinimo reikalavimų daug milijoninių asių, pripildančių miestus ir pramonijos apskrius, nes toki normališka iššaukia tų visų produktų sunaudotojo interesai, nors delei visai kitokiškų priežasčių.

Prekyba mažuose miestuose vedama savotišku eliu — čia apsieiškia kitos aplinkybės, kitos sąvagos, negu vedime tarptautiškos prekybos. Parastieji ukininkai veža ant turgaviečių savo grutus, nežinodami nė kainų, kurios yra nustatytos dieiuose prekybos centruose, nė saiko reikalavimų, acinančios iš pirkėjų pusės. Pardavimas atliekamas siauramė, apribuotame rinkyje ir išsilyje į oki ar kitokią formą, kuri yra sąrišyje su viešpaujančiomis tame laike aplinkybėmis. Dastatyčių grūdų daugumas, saikas to produkto reikalavimo, risiartinimas mokesnių laiko — nustato kainų augumą. Delei tos priežasties, kad tos aplinkybės savaitės bėgyje gali dikčiai persimainyti, tai ir ainos tų produktų beveik kasdien kitioniškos. Šiandien — pračina čia be jokio sąrišio su „ryto im“ ir tarpe diejū paeiliui einančių pirklybos ienų nėra jokio uždubimo sąrišio. Žemdirbis, kaip sunaudotojas, abu priklauso nuo to, kaip gyvenim pasitaiko: esti metai, kada viename iš mėnesių nustatomos kainos, dvigubai perviršijančios kais ant to produkto laike kitų mėnesių. Tokis nastovumas ir aplinkybių veikimas neturi vietos dieesnės rūšies prekyboje. Valstiečiai, karte turgavietės perpildymo, kenčia už savo neapsižiūrėjimą ir onkurenciją tarpe jų pačių dešimtukais, daugiau ai — rubliais. Neapskaitliuotas didžiū turgaviečių perpildymas priverstų dastatytojus prie milijonių nuostolių: jiems prisieitų ar parduoti savo pres pažemintą kainą, arba atiduoti jas ant užlaikymo ir svirus ir tuom nešti kitos pašalinis nuostos, kurios neatmokės sunaudotojas, pirkdamas produktą. Taip dalykams stovint, nežiūrint ant ešpataujančios tarpe prekybos firmų konkurencis, turėjo atsirast organizacija, kuri apsaugotų nuo rddidelio privežimo arba nors susiaurintą panašaus srieišimo veikimą.

Dideli miestai ir pramonijos apskričiai iššau reikalą užginti tokios rūšies organizacijai, su kuo pagalba galima bus reguliuoti reikalavimą ir rupinimą padaryti sąrišį tarp „šandien“ ir priirtinančio „rytojaus“, tinkamai aprupinti visų ventojų reikalavimus apsaugoti dastatytojus nuo ostolių, paeinančių delei turgavietės perpildymo, visuomenę paliuosuoti nuo bereikalingų išlaidų. Žiūrint ant turgavietės tanarehijos ir liuosos konkurencijos chaoso, dideliuose, tirštai apgyventuose ntruose turėjo susidaryti statištisko charakterianizacija, kuri nors paviršutiniai žinotų apie reialavimą iš sunaudotojų pusės ir galėtų duoti prebes firmos nurodymus apie reikalaujamų pro-

duktų saiką ir laiką, geriausiai tinkamą tų produktų dastatymui. Čia, žinoma, reikia aprokuoti visas tame laike veikiančias aplinkybes ir ant jų pasremiant spręsti apie ateities turgavietės stovį. Lytus, sunaikinęs Indijoje viltį ant gero užderėjimo; užžiovinimas apsieiškęs kitame krašte ir duodas frogą pramatyti, kad jis neįstengs dastatyti reikalaujamo produkto saiko, o lygiai ir kitos veikiančios tame momente aplinkybės turi likti apsvartytos, idant šiek-tiek teisigiau ir nuodugnau sudaryti tos rūšies statistikos žinias apart to, reikalinga prižiūrėti, kad turgavietėje but visad tvarka ir tinkamas vaikimas.

Ekonominė tvarka, paremta ant liuosos konkurencijos principo, negali turėti pramonijos bei tiesoto sąrišio tarp reikalavimo iš turgavietės pusės ir saiko didumo bei tempo pagaminimo. Fabrikantas silpnai jaučia pulso mušimą sunaudojimo centruose. Mašinos arba audiniai tankiai siunčiami pardavimui ir toli gulinčias vietas, prekės suplaukia į svirus bei sądelius, užtvėnkia pardavimo kanalus, priegtam tas neatsiliepia tuoj ant išdirbimo bėgio ir neiššaukia sumažinimo jo tempo. Lygsvara pasiekama su krizių pagalba. Bet valgomųjų produktų sferoje, padėkavojant tam tikroms jų ypatybėms, šita disgarmonija gali buti užlaikomi sulyginant nedidelį laikotarpį, ne taip ilgai, kaip pavyzdin, audinius arba mašinas. Paskui (ant kiek neimsim omenin išvežimo kraštų, kaip Suv. Valst.) turgavietė valgomų daiktų pardavimui paprastai esti ne labai toli nuo jų pagaminimo vietos, ir sąrišis tarp tos paskutiniosios ir pardavimo vietos čia daug ankštesnė. Pavyzdin, milžiniški Anglijos malunai, praslinkus keliems mėginimo metams, paprastai žino, kiek laike kiekvieno mėnesio jie gali parduoti produkto. Jų tarpininkų rinkis beveik vienodas ir pastovus, o jei ir persimaino, tai tik tuose rubežuose, kuriuos galima savo laiku persistatyti; pačios gi prekybos įstaigos interesai priverčia pasistengti apie reguliarišką produkto dastatymą. Malunininkas, kad užtikrinti sau nuolatinį ir reguliarišką grūdų pribuvinimą, padaro su komisijonieriais kontraktus ant laikino, pilnai pastovaus dastatymo. Komisijonieriai taipgi padaro panašius kontraktus tose vietose, iš kur išvežamas tas produktas. Tų visų tarpininkų sutrauka, kurie veikia ant Anglijos turgavietės ir superka jai grūdus Rusijoje, Indijoje arba Amerikoje, sudaro kaipir visuomeninę įstaigą, kuri rupinas apie tai, idant krašte nebūtų nedatekliaus grūduso; jie užvaduoja viduramžių miestų tarybas ir tuolaikinę agrarišką įstatimdavytę, tiktai pritaikinaut prie dabartinių atsinešimų, jie yra tarptautiška organizacija, kuri veikia su pagalba sutarties, bet ne prievartos. Tarpininkai, su pagalba užsakymų ant tvirtai paskirto laiko, turi progą paskirstyti grūdų reikalavimus ant visų metų, ir Anglija gali kas savaitę gauti reikalingą jai produktų saiką. Ta organizacija — labai paprastas daiktas — lošia rolę tik vieno iš pasaulinės prekybos mechanizmo ratelių, todėl kad užsakymai dastatyti grūdus esti del tarpininkų, veikiančių eksporto turgavietėse, sutartimi dastatyti tuos grūdus ant paskirto laiko, ir jiems prisieina daryti panašias apribotam laikui sutartis su mažesnių turgaviečių pirkliais.

Tokiuo būdu, su pagalba sutarčių dastatyti produktą ant paskirto laiko, eksportuojančios firmos gauna nurodymus apie tai, kokie išties yra centralinėse turgavietėse reikalavimai, t. y. kada ir kokiam laike jos turi dastatyti grūdus. Joms nėra reikalo bijoties pavojaus, kad ne tikru laiku bus pasiustas perdidelis transportas arba nupirktą grūdų partiją tokiam laike, kada visai negalima pasitikėti ant jų išpardavimo, ir kad prisieis panešti nereikalingas išlaidas ant grūdų užlaikymo.

Tokiuo būdu susidaro tarpininkavimo mechanizmas, kuris pasiremia ant to, kad produktas perkasi tik tada, kada, su pagalba sutarties dastatyti ant paskirto laiko reikalingą jai saiką, jam jau užtikrintas išpardavimas. Kiekviena tarpininkystės firma veikia vien tik delei savo intereso, ir jei nebūtų reguliuojančio aparato, kokio yra perdavimas kontraktų ant dastatymo tai neišvengtinai pasidarytų pilna suirutė, surišta su dideliais nuostoliais: grūdai darytų visai nereikalingas keliones, plauktų iš vieno turgaviečių į kitas, gulėtų sądeliuose, o kainos neturėtų jokio pastovumo ir visad stebėtinai svyruoti. Sutarčių sistema ant paskirto laiko įneša tvarką į pirkimo-pardavimo klausimą ir darosi tarptautinės turgavietės regulatorium kurs prašalina produkto nedateklių ant turgavietės, nepleidžia tenai jo perviršio ir suartina interesus vienos dienos, šio laiko, su interesais kitos dienos, tolimesnio laiko. Panašiai tam, kaip išpluskai reguliuoja vandens pakilimo kanale, taip pirkimas-pardavimas ant paskirto laiko reguliuoja maisto srovę. Žinoma, visai panaikinti negeistinas pasekmes ir bereikalingas išlaidas, kurios pasidaro delei stokos tinkamos sutarties pačių tarpininkų eilėse ir delei kitų priežasčių, jie negali, vienok jie dikčiai jas sumažina ir sulygina. O birža — tai

stotis, kur sykru dirba ypatos, pakeliančios ir nuleidžiančios tuos išpluskus. Kuom ji nebūtų iš prekybos matymspuogio, visuomeninėj reikšmėj ji atlieka paskirtą funkciją: tarpininkų asmenyse, kurie susirenka biržos salėje ant kelių ketvirtainiškių sieksnių ploto padarymui laikinių bei apribotų sutarčių ir kontraktų ant dastatymo, mes turime sunaudojamą Anglijoje produktų statistiką, pritaikintą prie kiekvieno meto dalies. Lošimas ant paaugštinimo bei pažeminimo atlieka regulatoriaus rolę, stichijiniai pataisantis klaidas tame taipgi stichijiniai ir nesuplanuoti sudarytame statistiskame išskaitliavime. Dastatytojų asmenyse mes turime kitą organą, kurie išplatina po eksporto turgavietės visas tas statistikos žinias ir ant vietos organizuoja dastatymą. Užsakymai ant tvirtai paskirto laiko, persiduodami iš biržos į biržą, prašalina neapsvartytą prekės dastatymą ir tuom pačiu laiku suteikia progą nuolatinio bei reguliariško sunaudotojų reikalų užganėdinimo.

Galop, padėkavojant tai vispusiškai susipinančiai organizacijai ir padėvaujant jos tarpininkystei, atsiranda labai svarbi įstaiga — sistema pardavimo kontraktų ant dastatymo yra del pardavėjų tikru ir rankiu apsidraudimo viens kito nuo nuostolių.

Šitame tarptautiškos tarpininkystės organizacijos aprašyme mums svarbu buvo duoti ne detališką visų įstaigų charakteristiką, kurias ji iššaukė gyveniman, bet tik išaiškinti jos pamatinius principus.

Iš rusų kalbos vertė **Geidutiškis.**

Jausmai ir mintys kilę Dailės parodą aplankius.

Ničė (Nitzche) pašiepdamas, sako: poetai kudakuoja. O vienok ir jis pats be to kudakavimo jau tik neapsieina. Ir kol gyvas niekuomet žmogus be jo nepasieia, nebent jau tapų uola. Kad mummyse mūsų paroda sukėlė džiaugsmo ir pasididžiavimo jausmą — tą skaičiau kiekvieno akyste.

— „Kiek čia senai mes nieko neturėjome, o dabar jau turime dailę“ — tarė j mane viena ponija ir man kaž kodėl rodėsi, kad ji tą pasakė visų lietuvių igaliota.

Pažvelgęs žmogus į kabančius ant sienų paveikslus ir turėję sutikti: taip toks pasididžiavimas turi pagrindis. Širdis trokšta, protas pritaria, užtat džiaugkimės! Ir džiaugiamės. Vienok tame džiaugsmo gudojo disonansas. Disonansas, kurio tuotaru daugumas gal dar nejaucia, bet kuris kas kart vis darysis aštresnis ir skaudesnis. To disonanso atsiradimo priežastis: tikrosios dailės skyriuje lietuviškumo stoka. (Užtat Varno nulenktomis viršūnėmis berželiai veikia stačiai magiška).

Praslinkus kelioms dienoms po parodos apsilankymui man pateko į rankas sąsiuviniai su tulu tautų artistų reprodukcijomis. Ir vos tik perbėgau akimis jų viršelius, kaip minėtasis disonansas man sopiai gimbtelejo širdį. Koki visur aiški paveikslų tautiško atspauda! Ir taip per visus paveikslus. Kodėl gi truksta mūsų paveiksluose tos brangios, taip sakti, būtinos dailės ypatybės? Ar mes neturime tikrų artistų Anaipol. Artistų pasiekusių didelės technikos turime užtektinai. Tai kasgi čia tokio? Man rodosi, čia veikia gerai žinomas psichologijos apsieiškimas, kurį patėmysime kiekvienos tautos ir kiekvieno žmogaus pirmuose pletojimos žingsniuose. Išpradžios jieskoma dailės vis toliau nuo savės. Dauguma aiškina tą mūsų dailės ypatybę, arba geriau sakant yra taja nemalonia aplinkybe, kad mūsų artistai yra priversti gyventi svetimuose kraštuose. Be abejo kaž-kodėl taip ant mūsų įnirtę skurdas ir čia daro savo pragaištingą įtaką, vienok minėtajį argumentą užtektinai aš pavadinu negaliu. Žinome artistus svetimtaučius, kurie ilgai, kai-kurie net didesnę savo gyvenimo dalį, praleido užsienyje, o vienok tvėrė grynai tautiškus paveikslus. Prisimena man vienas rusų tapytojas, kurio gimimo ar mirimo, (gerai nebeatmenu) kiek ten metų sukaktuves rusai senenai šventė. Jisai budamas Italijoje samdė modeliui prastą mergaitę ir paskui taip į ją įsimylėjo, kad sugrįžęs tėvynėn, vėl tuojaus leidosi atgal Italijon, daug vargė ir truso kėlė, kol ją surado, bene tik iš vienuolyno ją išvėgė ar išgavo ir paskui ją vedė, ilgai ten gyventi pasilikau. Ar jis sugrįžo į tėvynę, gerai nebeatmenu, rodosi, jis ten ir mirė. O buvo tai — tą atmenu gerai — jei ne pirmutinis, tai vienas iš pirmutinių įžymiausių rusų tautos tapytojų. Kaip matome, priežastis angščiaus paminėtos nemalonios mūsų dailės ypatybės tūno netose vargingose aplinkybėse, kuriose gyvename, bet pačių artistų psichikoje. O gaila!

Iš parodos važiuoju į Lietuvą. Gerokai prabėgo metelių, kaip bebuvau buvęs savo gimtiniame kampelyje. Radau daug kaimų išdraskytų išskaidytų, ir pirma lygus, platus plotai — dabar trobomis, kaip šašais nuberti. Matydamas, kaip sulyginamai trumpame laike pakilo žemės kultura negalėjas atsi-džiaugti. Vietomis įgimtas lietuviams grožės sko-

nis leido tarp krumų taip gyvenimėlius įstaisyti, kad ir poezijos ir grožės žvilgsniu pamesdami kaimus nieko nenustojo. Vienok, kaip žemės kultura, taip ir ta grožė jau kitioniška, nebe ta, kur buvo. Negaila man kaimų, kaipo tokie jie atgyveno savo laiką ir... Gal pasakysi skaitytojas tegul sau žuva? Taip, gyvenime tegul jie žuva, žengiant prie kultūros jie mums tik painiojasi po kojū. Bet reikia neužmiršti, jog tai įrankis, kuriuo savo laiku lietuviai sėmė tą pačią kultūrą, jog tai šaltinis, iš kurio ištekėjo tiek gražių, prakilnių lietuvių dvasios ypatybių. Rodosi užtektinai svarbi priežastis, del kurios tas mūsų sodžius turi būtinai patekti į amžinąjį Lietuvos dvasios išdą. O kieno tai priedermė tą mūsų sodžių tan išdan inteikti, jei ne artistų tapytojų?

Savotiškos grėčios, tvarka, kurioje jos sustatytos, serbentų sodneliai, kryžius prie kiekvienų namų, išbraidytos gatvės, niukstanti groviai ir kelmai, murini vaikai ir tiek daug ten dvasiško, fiziško ir kuniško savotiškumo, ir tai turi amžinai pražuti!.. Pražuti tokiam laikui, kada mes turime tiek daug gabių, talentingų, išsilavinusių darbininkų? Tiesą pasakius — pirsipažinkime atvirai — mums lietuviams dažnai pasiseka daug kas svarbaus pražiopsoti arba pramuguliuoti. Aš tai asmeniškai pats ant savės liudnai patyriau ir kituose pastebėjau. O, kaip butų gaaila, jei šita mūsų tautiška liga taip brangios aukos pareikalautų iš mūsų! Na, o gi mūsų Karklynkiemiai? Važiuoju kartais pusę dienos, visą, net daugiau nuo geležinkelio stoties. Vakarais. Visi miega, visur tamsa. Tarp medžių matai kupstant bažnytėlę, o iš jos šviesu. Tas reginys visados į mane daro stiprų įspūdį ir tikiu tvirtai, kad tikro dailninko ranka suvartojus tą puikų motyvą, sutvėrė tikrų musiškių šedevrų, ką nors panašų Beklino „ugnies kultą“. Arba, sakysime, pažįstu seniuką ubagėlį djenomis ir naktimis prieš tokią bažnytėlę besimeldžiantį. Jis taip persičmęs malda, toki dangiška šviesa šviečia jo veide, kad tiesiog valandomis gali juomi gėrėtis. Ir geriesi ne be naudės sau, ta nežemiška įjega, apsieiškiančia tame ubagėlyje, ir jauti verstinai priverstas persikelti į dvasios ir idealų pasaulį. Nesykį nudejavau sau vienas, kad tas motivas, rodos, tiesiog prašyte besiprašas, kad juom pasinaudojus, neatkreipė lig šiol mūsų dailninkų akių į save.

Yra dar viena mūsų dailės ypatybė, kurią būtina reikia pažymėti: mūsų dailės visai menkai paliečiamas gyvenimas. Scenų iš gyvenimo nėkiek nematyti (Užtat kike jų liandies skyriuje (iškarpymai)! Ir čia reikia tas pats pasakyti, kas buvo sakyta, kalbant apie dailės tautiškaumą: dailės jieskoma vis dar toliau nuo savės, o apie save nepastebiamas.

Gerb. Čiurlionienė skiria lietuviams patį kraštunįjį simbolizmą. Aš tame matau lietuvių dvasios savotiškumą, arba geriau sakant atkaklumą, ne leidusį jai slinkti natūraliu plėtojimosi keliu. Jei dabar dar abejojama, ar Čiurlionis buvo genijus, tai priežastis tame, kad jis menkai teatsižvelgė į gyvenimą. Vienok, jei kiti jo geniju ir nepripažintų, mums Čiurlionis visados bus tikras genijus, kaipo tikros lietuvių dvasios ypatybių išreiškėjas.

Žinomas yra idealizmas lietuvių, gyvenančio visados daugiau dvasios gyvenimu su skriauda realio gyvenimo. Čiurlionis geriausiai tą lietuvių sielos ypatybę išreiškė. Mickevičius stebėjosi, kaip lietuvių, taip neskaityta tauta, galėjo tokią valstybę sudaryti. Man rodos, kad tą sudarė ta, tiesiog nežmoniška, į jokiais kliūtis nesižvelgianti lietuvių draša, kurią jis kartas nuo karto gerokai pasnaudęs — parodo. Net nejudinami gamtos įstatymai ir tie jam niekis. Visa lietuvių dvasios ypatybė turi Čiurlionyje genialį savo išreiškėją. Lietuvių dvasios pas Čiurlionį tikra versmė. Paminėtųjų diejū ypatybių visai užtenka, kad mes Čiurlionį pavadinumėm savo tikru geniju. Šiandieną jo priminimas kels mūsų dvasią, versdamas ją prie didžiausių pasišventimų, o toliau kultūros keliu bežengiant bus kelrodžiu, neleidžiančiu mums nuklysti nuo savo tautiškos dirvos. Bet pradėjus žengti toliau kultūros keliu vienu Čiurlioniu mes pasitenkinti negalime.

Gerb. Čiurlionienė, kalbėdama apie realistus, palygino jų veikimą prie pagaliao, o Meterlinko modernisto-simbolisto prie pažvelgimo, arba net dar švelniau. Tą sakydama gerb. kritikė, be abejo, turėjo omenyje žmonių išsilavinimo laipsnį, kursai kiekviename rašytojyje mažiau-daugiau turi atspindėti. Tik gerb. kritikė pažvelgė į tą dalyką per daug iš formališkos pusės ir nusidėjo, turėdama progos nepabriežus reikalingumo mums realizmo. Šekspiras ir Gete, — tai realistai galiniai. Pirmutinis savo laike visai nesuprastas, antrasis neužtektinai, tačiau ant jų remiasi visa šios dienos kultura. Jie veikė taip stipriai ne tiek delto, kad realistiškai rašė, kiek savo amžinomis teisėmis, kurios jei iš buvio gelmių ištraukė ir pagimdė.

Tų teisių, kas eina kultūros keliu, tas jau nebeaplenks. Jau čia, lietuvi, slėpkis su savo nežmo-

niška, titaniška drąsa! Tie galiūnai prispaus tave vienu mažuoju piršteliu.

Tiek žmonija, tiek atskiras žmogus turi savo rojų. Pažvelgus gi realiai į gyvenimą atsiranda nusiminimas. Kaip pirma jis džiaugėsi niekuom nedrumstama harmonija, taip dabar skamba jo sieloj vieni disonansai. Jei jaučiasi nelaimingas ir pradeda žiurėti. Genialis išganytojas iš tos nelaimės yra Gete. Jis parodė, kad taip naiviai į gyvenimą vežėti nevalia, kad kulturingas žmogus turi turėti savo pesimizmą ir kad tas pesimizmas, netik kad nestabdo pažangos, bet atidengia jai begalines erdves. Teparodo man kas-nors rimtą literatišką šios dienos veikalą, kuriame neskambėtų savotiškai liudni Werterio arba Fausto gaida! Nuo jos nepasiluosuos net žadanti gimti smarkių jausmų ir drąsos literatūra.

Galima nesutikti su Getes genijaus aristokratiškumu, jo sausumu, racionalizmu, bet jo gilių minčių nesuprasti inteligentui — peilis po kaklu. Keletą metų atgal sakėsi man vienas iš mūsų žinomų poetų, Getes nėra nesuprantas. Mažuosius jo veikalėlius, eiles jis gyrė, bet negalėjo suprasti ir net stebėjosi, ką randa kritikai jo Fauste, kad tą veikalą taip kelia į padangas. Mums lietuviams tas prisipažinimas labai charakteringas.

Man taip aišku, kaip aišku, kad du dviejų padauginus būtina turi išeiti 4, kad jei mes tuos realistus dvasios galiūnus suprasime, mes nustosime ne vieno veikėjo, ne vieno rašytojo, ne vieno laikraščio, ne vieno politikto, bet sykiu nustosime ir tos suirutės, to šupinio, to velnioniško šokinėjimo, ką mes šiandieną mūsų gyvenime matome.

Pažinimas savęs ir gyvenimo, ko mes tik pas tuos dvasios galiūnus išmoki tegalime, padarys tai, kad tie veikėjai ir visi sumanymai gimtą naturaliu būdu, nors toli gražu dar netobulu, kaip tai pas kitas kulturingas tautas matome ir tada tik prasidės mus ikras prie kultūros žengimas.

Tps.

(Perspausta iš „Lietuvos Žinių“.)

RUDENS MĖNESIENA.

Pagal Antoną.

(Tąsa.)

Lietus smarkiai lijo. Bet tai buvo gerai. Aš norėjau sustoti ant šaligatvio krašto, kur tiesiog verčiasi vandens srovės, ne atsistėti tiesiog ant trovaro, visiems po kojų ir juoktiesi iš savęs taip, kaip kiti iš manęs juokėsi.

Latas bisijuokdamas nuėjo su mano Regina, — gi Regina bisijuokdama nuėjo su Latu.

Bet ne...

Kurgi mano šaltasai kraujas? Kurgi mano vyro garbė?

Aš ėjau į stotį. Tečiau, gal ir jiedu nuėjo į stotį? Gal buti. Ne. Aš nedrįsau eiti į stotį. Aš nebeneriu jiedvių matyti po vienu lietsargiu. Aš nebenerė matyti, kai akmenai juokiasi po jų kojų ir žydi linksmumas šokinėja jų žingsniuose.

Aš praleidau vieną traukinį, tai dar vieną ir dar vieną.

Per tą laiką aš klaidžiojau po gatves. Tai buvo smarkus lietus. Rodėsi, kad visi dangaus šaltiniai buvo atsivėrę. Kart kartėmis aš sustojau ir žiūrėjau į krautvių langus, kad tik kaip-nors praleisti laiką. Ir ko aš nemačiau! Čebatus, agurkus, kalničius, lėles, kaklaraiščius, geležį, šautuvus, revolverius...

Taip, revolverius... Ar nebut geriau keliauti tenai, iš kur nebegalima sugrįžti? Pasiūtęs nebutybės džiaugsmas sujūdino mano kraują...

Bet ne... Dėlei vienos moteriškės gyvastį prakišti neverta.

Eisin į viešbutį? Ne. Man geriau patinka šitokia gamtos orgija. Ir aš ėjau ir studijavau krautvių langus. Taip žemai, taip neapsakomai žemai aš savo akyse dar niekuomet nebuvau nupuoles! Beveik išista valandą aš stovėjau prie tulos čeverykų krautvės ir per langą vidun žiūrėjau. Ten buvo sukrauti ir gracioziški ponų ir damų čeverykai.

Pagaliaus mane pabudino vidujinis juokas.

— Gera, drauge! — taip kažkas juokėsi sijoje. — Žiūrėk tu į čeverykus. Latas žiuri į tavo žmonos nusišypsojimus.

Aš ir vėl ėjau... Skausmas ginė mane toliau... Ilgai aš klaidžiojau...

Namo sugrįžau vėlai, buvo jau tamsu. Lietus buvo perėjęs. Vėtra buvo nurimusi. Ilgai blaškytieji medžiai romos apsupti tylėjo ir išrodė lyg nuvarę. Kartas nuo karto, kai dideli praktiko lašai, ritosi per lapus vandens skrituliais ir poškėdami krito nuo lapo ant lapo ligi pagaliaus minkštai nusirito ant žemės.

Užviešpatavo tyli mėnesiena, viena tų skaisčiųjų, baltųjų, pilnųjų liudnimo rugpjūčio nakčių, kurių aš visuomet ilgėjau ir laukiau. Aš troškau sulaukti vieną tokių nakčių, kad kartu su Regina ją praleisti, bet dabar?

Regina!

Mano mylimoji, mylimoji Regina!

Ką tu padarei? Ką tu padarei?

* * *

Utarninkas, rugpjūčio 7d.

Šį vakarą pas mane svečiai.

Nekankis manęs ilgėsis. Nekankis manęs ilgėsis, tuščiasai vakaras.

Nekankis manęs mėnesiena.

Tečiau kokia ji graži! Tyli, balta, pilna ilgėsio.

Betgi aš užtraukiu langų uždangalus, kad jos nematyčiau.

Ji skaudina mane.

Svečiai sėdi prie stalo ir kalbasi. Man linksma.

Juokuoju ir juokinu visus. Kalbame su tulu ponu apie politiką. Kaip gudriai jisai kalba bei pasakoją. Ir kosa rimtas jis išrodo. Bet kažin ar ir jisai šį vakarą nejieško vietos, kad pasilsėpti nuo kokios moteriškės igylymo. Kažin! Bet, tegu. Aš tečiau klausaus.

Kalbu ir juokuoju su tula panele. Ji man nepasidaboja. Bet aš kalbu. Žiūriu į jos rankas, akis, lupas, plaukus — į viską, ką tik matau, bet man nepasidaboja. Tatai tur but todėl, kad aš ją netyčiomis palyginu su Regina — tuomet... tuomet man nė viena nepasidaboja. Tik tai šitasai ugis yra iškilnus. Norė apkabinti. Ne. Bjauru. Man nepasidaboja. Nė vienas jos sąnaris man nepasidaboja.

Ir tečiaugis

Aš norė, kad šį vakarą man pasidabotų moteriškės. Tokiuo būdu aš keršyčiau Regina. Kad ir truputi, betgi pasitenkinčiau. Taip, aš tai ir padarysiu. Kiekvieną kartą, kaip tik jinai prasišalys, tai aš susirasiu kitas moteriškės. Visviena. Būsime lygūs. Kai ji, tai ir aš. Ne, bet aš gi to nežinau. Gal but, kad Regina to nedaro. Ir išties jį to nedaro. Jinai iškeliavo su reikalais.

Taip, man teko nugirsti, kad jina iškeliavusi su reikalais. Bet ar ji viena? O gal sykiu su Latu? Regina!

Mes vakarieniavome ir kalbėjome. Pavalgėm ir kalbėjome. Kalbėjome apie įvairius dalykus. Bet visur ir visuomet aš mąščiau apie Regina.

Panelė, su kuria aš kalbėjau, išsireiškė, kad malonu butų bent kur išvažiuoti, pasivažinėti.

— Važiukime į pajurį, — sušuko susijudinęs vienas svečių.

— Važiukime, — aš pritariu.

Mes švažiavome ir klaidžiojome pajuriu.

Jura tyliai ošia. Sapnuoja užmigusi naktis ir per miegus kažką pasakoja.

Užsimąščiusios ir kruvon susispaudusios ant molinės kalvutės pušis su žaliais spyglių vainikais ant galvų.

Gi visa ką apsupusi mėnesiena — balta, tyli, pilna ilgėsių mėnesiena.

Burvingas, didelis ir baltas styri bei kyšo mėnulis per tamsių pušių spyglines šakas. Burvingi išrodo ir moterų ugiai pajuryj, prie vandens.

Kodel čia nėra Reginos? mano Reginos?

Šita naktis galėtų buti viena skaisčiausių viso amžiaus nakčių.

Atsisėstume mudu kur ant kalvų... bent kur pašalyj ant suolo. Suglaudę galvas mudu klausytume, kai jura pasakas pasakoja. Mudu ilgai žiūrėtume, kai jura naktį klaidžioja ir verkia. Mudu žiūrėtume ir klausytume bei mąstytytume — mintytume apie kažką gražų — neapsakomai gražų...

Bet taip visuomet buna. Gražias valandas visuomet kas-nors pavagia.

Visuomet.

Ir visas amžius susideda tik iš tokių dienų, kuriuos neturi nė vieno saulės spindulio, nė vienos gėlės, nė vienos laimingos valandėlės...

Ir šiandien?

Kur padėti šitą pilkąją dieną? Kur?

Ar galėsiu aš savo atsiminimais kreipties prie jos, kai ištroškęs prie gyvojo vandens šaltinio?

Ne.

Ir tečiau jina galėtų buti taip graži, tokia daili ir maloni.

Regina!

Bet...

Gal but, kad jos diena yra graži. Tegu kiekvienas rupinasi apie save.

Ak, koksai aš niekšas!

* * *

Sereda, rugpjūčio 8 d.

Nestengiu suprasti, kodel Regina mane prie savęs taip traukia. Juk aš esu didelis grožio mėgėjas. Kitos moteriškės yra už ją daug gražesnės.

Jina žino, kaip aš myliu moteriškių gražumą. Dėlei to jina truputį pyksta ir nešisitiki.

Dailininkui patinka moteriškių gražumas. Bet tai dar nereiškia, kad jis turi kiekvieną gražią moteriškę pamylėti.

Man dangelis jį patinka, bet aš testengiu mylėti tiktai Regina. Kartais man dėlei to net pikta. Aš

norė pamylėti kitą, bent nuoduoti, kad myliu, idant užkurti jos širdyje pavydo ugnelę, bet to padaryti nestengiu. Aš nenoriu Regina meluoti.

Bet kur yra jos slėpiningoji spēka? Kodel jina mane prie savęs taip traukia? Kodel aš ją taip myliu: — taip gali tiktai gyvybę mylėti — ne, taip gali tiktai tą mylėti, kas augštesnis už gyvybę...

Aš jieškojau grožio jos tamsiose akyse, bet jo neradau. Aš jieškojau grožio jos kudikiškame veidelyje, bet ir ten neradau.

Tatai kas mane traukia, — kas prie jos riša? Kur yra jos spēka?

Per daugel metų aš galvojau apie šituos klausimus, bet atsakymo nestengiau surasti.

Aš žinau tik tai, kad man nepasidaboja nė didelės, nė mažos moteriškės, bet tiesiog tokia, kai jina.

Aš niekinu vyrą, kuris daro viską, ką moteriškė paliepia bei ko ji geidžia. Ki aš? Aš einu su iškelta galva, puikus ir išdidus, bet tiesą pasakius, aš sulinkęs ir prikibęs prie vienos vienintėlės moteriškės. Ar gi aš nedarau visa tai, ko tik jina nori? Viska! Man net rodo, jeigu ji panorėtų įmesti pirštinaite į duobę, kur yra liutai ir pasakytų: „eik ir atnešk ją man“, aš be abejo eičiau. Taip paprasčia išrodo mano gyvybę prieš mano meilę.

Gi Regina? Ar ji tai žino? Ar ji tai gerbia?

Kartais man rodo, kad ji tai gerbia, kad ji gerbia mano meilę, bet tai tik kartais. Daugiausia ji išrodo, lyg užgesęs vulkanas, bet aš visuomet liepsnoju. Ir tai yra mano nelaimė. Bet taip toliau nebegali tęstis, taip nebeteri buti. Geriau aš lošiu užgesusio vulkano rolę, tegu jina liepsnoja. Tai bus gražiau.

Bet ne. Aš negaliu nuoduoti. Tegu bus, kaip bus. Tegu mane myli, arba nemyl — aš noriu buti teisingas.

Kartais man rodo, kad jina tur buti tikrai laiminga. Visa, ko tik ji nori, aš padarau. Mano škieai ir paveikslai, kur jina nupaišyta, prideri prie geriausių mūsų dailės veikalų. Man rodo, kad aš ją pamažėliu nešu ant rankų. Nešu, kietai prisiglaudęs prie širdies. Nešu per žydinčius sodnus, ir kas dieną ir kas naktį papuošiu, apsmagau jos lovą puikiausiomis gėlėmis. Taip norė aš ją nešti ant rankų per visą amžių.

Ir tečiau.

Šitasai Latas! Kas gi Regina prie jo traukia? Ten nėra poezijos — nėra. Gi meilė be poezijos — tai gėlė be žiedų ir be kvapties.

Jul. Baniulis.

(T. b.)

NEŽUS MANO LAIVAS!..

Nežus mano laivas! Lai andra žiuri juroso platumoje
ką nori kamuoja savaisiais nasrais:
pavargis jį, — ir vėlei saulutė skaisti sužibis ir nupils nesvetingas bangas šviesos spinduliais tyrais.
E, niekas, kad debesys gobia dausas nunai
ir vėjai, raudodami gailiai,
ir šniokščia ir staugia aplinkni piktai,
ir mano širdužen ir drąsiai ir bailiai
vien širdgdėlą skaudžią
rustaudami spraudžia.

Nežus mano laivas! Jis turi stebėtiną dalį:

jo marškas — svajonės,

jo liemenį — lyrą

nei joksai aršumas sutrinti negali.

Ar aidas dejonės

ar palaima tyra

jį lydi — vis viena!

jis plaukia, kur nori

ir tamsiąją naktį ir giedriąją dieną,

nors maigai pasaulio nedori

šnairuoja dažnai ir jį tvirtą:

ajm žuti nuo jųjū neskirtu —

jis dangiška stiprus ir blaivas...

Nežus mano laivas!..

Zigmas Gaidamavičius.

Partija ar siaurumas.

Mūsų laikais dauguma supratimų, turinčių tarp savęs artimą sąryšį, dargi nespriešiantį kits kitam virto antitezėmis. Imkim nors tokius supratimus, kaip egoizmas, partija ir t. p. Nė trupučio neabejodami dauguma prieš savymėilę pastatys artymo meilę, o prieš partiją — pažirių platybę. Neatkreips domą į tai, kad artymo meilė tik iš savymėilės kilus ir yra tolymesniu jos išsiritulavimu; nemokantis save gerbti tuomi labiau nemokės pritaikinti to į artumą. Mano rašinėlio tikslan nejeina platesnis tarp jų sąryšio išgildinimas, ir apsisistosu tiktai ant partijos ir pažirių playbės. Reikia sutik-

ti, kad toks supratimas beveik jau netur pilietybės teisių politikiniame žmonių gyvenime. Partija ir siaurumas kas tai vieno, nepersikiriama, kaip pavienių ypatų, taip ir laikraščiu daugumos nekarta atkartotos. Neprisiminsim seniau buvusių panašių atkartojimų, nes jie ir šiuomi laiku vienodo pamato prisilaiko. Imkim Leono kningutę apie paskutinius rinkimus („Lietuvių atstovų 4-on Valstybės Dūmon rinkimams pasibaigus“); ją miniu todėl, nes tam partijiniui siaurumui Leonas teikėsi geroką dalį kningutės pašvęsti. Jisai išaiškina, kodel nenorėjo laikytis partijinės politikos, o griebėsi bepartijinės, bespalvės, nes „ko reikalauja siauras partijos tikslas, to nesutarkysi su mano tikslu“ (suprask beabejo plačiu). Nekalbėsiu apskritai apie kningutės vertę, nes tai nejeina mano tikslan, bet pažvelgsiu į tą partijinį siaurumą.

Pirm negu tą manomąjį vienreiskimą apkainavus, pradėsime kiek iš toliau. Butent, ar daug rasime žmonių neprijaučiančių šiai ar tai pakraipai, ir ar rasime tokių bepartijinių bespalvių, kurie vienodai apvertins politiką, kaip Puriškevičiaus, taip Singainov'o ar Cheidze, arba musiškių Jakštų, viltiečių ar visuomeniečių? Suvisu nereikalinga pačiam gyvai politikos gyvenime dalyvauti, idant visiems pritari. Atsiras vienam iš jų didelesnis pritarimas, kartu su tuomi visai jo atstovaujančiais srovei prijautimas, o podraug ir mažutis partivingumas.

Reikia atsimint, kad visiškas su partijos mintimis sutikimas ne staigu užgims, o pirm to reikalingas ir prisirengimo laikas. Pilnai šen ar ten nekrypti nebėra galimu. Tik „Aušrinė“ pirmasis savo gyvenimo metais manė tai įvykdysianti, bet tolimesni metai suvis kitokius vaisius parodė.

Visi mes menkoje įvalkoje esame partijiniai. Pilnas partyvingumas gal pas retą tėra ir jis niekuomet ne staigu įvyksta, o iš tokio mažučio pevaliai išsivysto. Gal todėl ir yra tiek daug tų „bepartijinių“ taipat visokių spalvų prisilaikančių. Viltiečiai, kaip pereinamas laipsnis nuo progresistų link konservatų taipat tur teisę bepartivniais skaitytis, kaip ir L. stovintis tarp viltiečių ir žiniečių. Žiniečiai vėl tokie, kaipo nesutinkantieji su visuomeniečiais iš vienos pusės, o viltiečiai ir Leonu iš kitos. Visuomet, kuomet dviejų pažiūrų tarpe sulipdoma trečia, ji skaitosi bent pati save daugiau bespalve, negu ją pagimdžiusios. Panašiai vadovavosi slapčiai, o šioje dumoje progresistai ir Krupenskie centras. Tik ar tame išsiskyrimo apsirėškiai pabėgimas nuo partijos ir sutvėrimas išsavojo bespalvumo.

Tuomi nesirengiu visus asmenis paskirstyti partijosna, bet nurodau, kad kiekvienas tur spalvą, kuriai daugiau simpatizuoja, o tuomi kaip jau minėjau, apsirėškia mažutis partyvingumas, gal tankiai jau apsirėškia mažutis partyvingumas, gal tankiai instinktyvis. Dabar kitokioje šviesoje regimas klausimas: ar daug rasime žmonių, neprijaučiančių šiai ar tai pakraipai, ir ar rasis tokių bespalvių, kurie vienodai apvertins politiką piresingų nuomonių?

Pereikime dabar prie to siaurumo. Kuomet koksai bepartijinis jieškosi sau kelio, jisai visai apmąsto, kad tesingiau butų. Dar plačiau šį teisingumą (nors ir nevisuomet teisingumą) gal aptart besitvertiant partijai, nes tuomet principai daugumos apsvartomi. Esant jau partijai, jei kas su jos principais sutinka, tai ir stoji į ją; stojantis yra įsitikinęs ir teisinguma jos principų ir nejaugi toks įsitikėjusis yra siauru? Juk tuomet visi žmonės siauri, pažiūros bus „platesnės“ anot savo sprendimo, t. y. jis kitaip supras ir apvertins. Kuomet nėra maždaug išsidirbto kelio ir galima eiti kairėn ir dešinėn, tokia, berybė tik greičiau paklaidina. Gal tars, kad Lietuvai kokia Dumos partija neatsakanti, nes siaura, neapima mūsų reikalų. Bet besivadovaujant demokratiškumo principu (kurį ir katalikai net labai mėgsta prisiegti) ar galima norėt, kad but Duj tokia partija, kuriai rūpėtų tik 3 milijonų žmonių reikalai, o 150 mil. suvimu užmiršti? Ar bus koksai platumas rupintis tik „išrinktųjų“ reikalais, užmiršus daugumą?

Geriausia tokį berybį politikoje platumą apibrėžia patsai Leonas. Jis nurodo prie ko tas priveda. Patsai pasako, kad pasijuto vienu beesgų tarpe kairiųjų ir dešiniųjų, vieton plačio kelio — suvisu mažutyje atsidurė ir todėl, kad per daug bespalviu norėjo buti. Atsirastų daugiau Leono pasekėjų, jie sutvertų savo partiją, ir tuomet ji, anot jo paties žodžių, ačiu tam vienam žodžiui „partija“ pavirstų jau siaura.

Per daug tas partijinis siaurumas garbinamas. Šiuo jisai panašus į haubą, kuriuo vaikučius bangina. Pradėjus mūsų tautai labiau politikiniu gyvenimu gyvuoti pranyks toksai baises partijos supratims.

Sn.

Turtingiausias žmogus yra tas, kuris užganė dintas tuo, ką jis turi.

Kada tu užtėjai šnekant dvi moteri per tvorą, žinok, jog ne apie orą jos diskutuoja.

Senas Kudikis iš V. U.

ny, nors tokias rinkliavas yra uždraudęs popiežius, bet mūsų kunigaliai daro savotiškai ir tankiai bažnyčią paverčia į kokią-tai turgavietę. **Kipšas iš pakapio.**

WATERBURY, CONN.

Birželio 29 d., vakare, atsibuvo p. Petrausko konservatorijos mokinių koncertas, kuriame dalyvavo 11 ypatų — 9 vyrai ir 2 moteri.

Dainavo solo, duetai ir sikstetas; iš vyrų solo geriausiai dainavo Šteinsys iš Naugatuck, Conn. Nors dar nėra gerai išsilavinęs, bet jo malonus balsas užtikrina ateičiai gerai daininiką jeigu tik nenustos lavintis ir ant toliaus; kiti dainavo kiek silpniau. Poni Laskevičienė ir p-lė Pricevičiūtė sudainavo labai gerai. Dueta geriausiai sudainavo Palšis ir Šteinsys — „Eišiu mamai pasakysiu“; kiek silpniau atliko dueta Povilai-ka ir Devenis — „Kregždėlė“. Iš smuikininkų geriausiai pagriežė Kalvelis, nes jis pusėtinai jau prasilavinęs; antras — jaunais vai-kinas, pradžiamokslis Giegžnas, sulig lavinimosi laiko, irgi, galima sakyti, labai gerai atliko; ant ga-lo padainuota sikstetas „Razbaininkų daina“, kuri nusisekė labai gerai.

Šis koncertas ant klausytojų padarė labai malonų įspūdį, ir gal nevienas iš jaunuomenės panorės ateityje lankyti Miko Petrausko konservatoriją, kad prasilavinti dainavimo arba muzikos srityje. Geros kloties!

Nežiurint, kad tuom pačiu sykiu kitoje salėje atsibuvo mašinistų unijos susirinkimas po vadovyte waterburiečiams žinomo Lukošiaus, delei ko daugelis ant koncerto pributi negalėjo arba pribuvo labai vėlai, vienok klausytojų susirinko apie 300.

Gėda waterburiečiams, kad vienuomet taiko progą užbėgti vieni kitiems už akių tai su prakalbo-mis, tai su kitokiais parengimais.

Birželio 15 d. „Scenos Mylėto-jų“ kuopelė sulošė dviejų veiksmų operetę „Adomas ir Jieva“. Adomas — p. Pruselaitis ir Jieva — p-lė Pricevičiūtė. Kaip dainos, taip ir veikmė buvo atlikta labai gerai, nors dainose p. Pruselaitis išėjo nekoksai, bet užtai p-lės Pricevičiūtės — tikrai žavėjantis. Belošiant, iš publikos maža mergaitė p-lei Pricevičiūtei padavė gėlių buketą. Grapas Januškevičius pasirodė, kaip girioje, taip ir savo dvare, labai nedraisiu ir perlengvai kalbėjo, taip kad užpakaliniams visai nebuvo girdėti. Januškevičiaus išvaizda daugiau buvo panaši į kaimo nuvargusį artoją, negu į grafą — tik ką rubai puošė. Bet abelnai imant, veikalas išėjo labai gerai. Toliaus p. Markevičius pagriežė ant smuiko, o p-ni Noviekienė padainavo solo, kas nusisekė labai gerai. Publika po programos užbaigimo dar nesiskirstė ir laukė ko-ten daugiau; tada išėjo p. Pruselaitis ir p. Vokietaitis padainavo dueta, bet gegians butų nedainavę, nes tai išėjo kokis-tai nesutartinas baubimas. Abelnai sakant, klausytojai iš šio vakaro išsinešė labai malonų įspūdį, nežiurint, kad įžanos tikietai buvo brangesni (po 25c. ir po 35c.), negu kad papras-tai. Publikos buvo pilnutėlė salė, kas liudija, kad ne pigumas, bet svarbumas veikalo ir lošėjai pa-traukia publiką.

Liepos 3 d. vakare tulas Z. pa-rėjo įsitraukęs namo ir pradėjo mušti savo žmoną; paskui parsimetęs pradėjo su keliais minti jai krutinę, o galop su peiliu per-pjovė krutis; paskui norėjo pa-bėgti, bet likosi pagautas ir nuga-bentas į tinkama tokiems vietą.

Pribuvo trys daktarai, bet moteris buvo jau be žada, vienok šiaip taip ją atgaivino, — tik nėra vilties, kad begalėtų ji pagyti. Moteris yra nesėčia, turi dar porą vaikūčių. Jau keli metai atgal vy-ras sėdėjo kalėjime už sumušimą bei norėjimą papjauti savo pa-čią; po susitaikymo, jis taipgi buvo sunkiai sumušęs savo nesė-čią moterį, delei ko ji susilaukė negyvo kūdikio, o dabar gal jau bus galas. Visai nestebėtina, kad kartais moteris prasišalina nuo tokių žvėrių-vyrų. **Pilėnas.**

EDWARDSVILLE, PA.

Darbai žionaitinėse apeliokėse tuom laiku eina gana gerai. Lietu-viai taipgi po truputį juda ir šį tą veikia apšvietos labui. Taip, štai vietinė TMD. 84-ta kuopa per ištisą žiemą ir pavasarį iki užsto-jo karštesnės dienos, rengė kas šventadienį paskaitas iš įvairių mokslo šakų ir tokiu būdu davė progą jaunuomenei linkmsai praleisti tą dieną ir protingiau sunau-doti liuosą nuo darbo laiką.

Užstojus vasaros dienoms ir ke-liems draugams laikinai išvažia-vus kitur, dabar šventadienį pas-kaitos tapo pertrauktos ant poros mėnesių; vienok likusieji draugai nenustojė darbavęsi. Jie sumanė per šinodu vasaros mėnesiu išdir-bti planus ir suruošti viską reika-lingą parengimui pasilinksminimo vakaro su prakalbo-mis, kuris atsibus rugsėjo mėnesyje ir kur bus galima viešai paaikškinti drau-gijos mierius ir kaip yra naudinga prigulėti prie šios draugijos. Bet dar manoma tą vakarą leisti ant loterijų labai puikų, su išsiutu žirgovaikiu, priegalvi, kurį padovanojo kuopai gerbiamoji tėvyn-ainė p-lė E. Geldžiūtė. Įeigos nuo šio vakaro, jeigu kokios bus, ma-noma paskirti tautos reikalams.

Praslinkus vasaros karščiams ir visiems draugams susirinkus ir daiktą, kuopa mano išnaujo pra-dėti rengti paskaitas ir kitokius naudingus jaunuomenei vakarė-lius, kurie, be abejonės, atitrauks ne vieną jaunikaite nuo saliuo ir pa-ragis jį tvertis už knogos.

Minėtoji kuopa, apart kitko, atsižymi dar ir blaivyste, kas iš-tiesų yra dideliu pavyzdžiu viet-niai lietuvių jaunuomenei ir nėra stebėtina kad per kelis paskesnius mėnesius ji padidėjo devyniais nariais. Linkėtina jai kuonodi-džiausių pasekmių.

Pastaraisiais laikais pas mus pradėjo tankiau ir tankiau lanky-tis baptistų „mišininis“ Stan-keviez. Matyti, kad tas žmogelis per septynius metus nepagavęs nei vienos dušėlės Pittstone, da-bar pradėjo įieškoti jį Edwards-villėje. Vietinis lietuvių klebo-nas Kudirka turtėtų gerai apsau-goti savo avelės, nes kitaip jos pateks auka negeistino vilko. Stankeviez dabar kas subata vaik-ščiėja gatvėmis Edwardsvillėje ir apskatinėja Evangeliją „pago-nams“ lietuviams. Birželio 28-tą d. giedoja su juom ant gatvės ir viena nigerka, matyti ir „mi-šinerka“. Lietuviai, regėdami tokius stebuklus, visai dabar ir prikalba: vieni sako, kad Stanke-viez'e yra pamišėliu, kiti vėl gin-čija, kad jis yra labai mokytu ir viską žinančiu, o mūsų bobelės — tai tik susiėmusios rankas dejuoja, kad „Sudas Dievo“ artinasi. Aš gi, matydamas galis teisin-giau šį klausimą išrišti, noriu pranešti savo mylimiems viengeni-čiams, kad minėtas „mišininis“ nėra pilnai nei pamišėliu, nei vi-siškai mokytu. Jis mokyklos sa-vo gyvenime gal ir nelankė ir rašyti lietuviškai ir šiandien ne-moka, vienok begyvendamas per septynius metus tarpe Pittston'o

lietuvių, skaityti truputį pramo-ko ir dabar lietuvišką Bibliją jau paskaito. Kaslink artinimosi Dievo sudo tai aš tik pasakyčiau, kad viena kregždė pavasario ne-daro, ir lietuvių bobelės neturėtų iš to gąstauti. Kas labiausiai man guli ant širdies, tai tas, kad šitas „mišininis“ yra lietuvių iš-gimėliu ir priešiu lietuviystės. Nežvelgiant ant to, kad vientik iš lietuviystės jis savo duoną valgo, ir kad pats yra gimęs lietuviu, jis nemokina savo vaikų kalbėti lie-tuviškai ir gal dar draudžia juos mokytis lietuviškos kalbos, nes ki-taip, rodos, jo vaikai, gyvendami per tokį ilgą laiką tarp lietuvių, turėję butų išmokyti nors truputį lietuviškai kalbėti taip, kaip jie išmoko angliškai, bet šiandieną jie nieko nežino lietuviškai. Tai matote, mylimieji lietuvių, ko mes sulaukėme. Pamynėme po kojų savo senąjį tikėjimą ir vie-toje atnaujinimo jo ir užstatymo ant vėžių civilizacijos, persidavė-mie Romos atstovams, tad šian-dieną ir nėra stebėtina, kad tarpe mūsų atsiranda tokių Stankevie-zių, Mickevičių ir kitokių „išėjų“, nešančių mūsų silpntei tautai mirtinus svėtimtaučių nuod-us, ir, rodos, tam kelio niekas ne-galės užstoti, pakol lietuviai ne-susipras ir nesusivienys į vieną tvirtą tautišką doros draugiją, išdirbtą pačių lietuvių, kurie tik vieni gali suprasti savo prigimtą būdą ir tikrai žinoti kokie pama-tai ir kokis mokslas gali mus, kai-po atskirą tautą, pakelti prie angštesnių siekių šiame gyvenime ir padaryti mus naudingiausiais nariais žmonijos šeimynoje.

Lietuvių tautiškos tikybos narys.

ARMENIJOS PADĖJIMAS.

„Mūsų laivai negali persikelti per Armenijos kalnus“, taip maž-daug brutališkai išsireiškė Lordas Salisbury, buvęs Anglijos ministerių pirmininkas, kuomet Armenijos visuomenė bei valdžia kreipėsi prie Anglijos valdžios, idant pastaroji apgintų krikščio-nis armenus nuo turkų ir kurdų užpildinėjimo, kad neleistų jiems skersti armenų ir braidyti po jų kraują. Tai buvo 1896 m., kuomet Turkija valdė Abdul-Hamidas. Bet dabar, po jaunatūrių valdžia, taipogi persekioja ir baisiai skaudžia armenus. Revolu-cijoninė valdžia Konstantinopolyje pasiryžusi įvesti centrali-zaciją. Visokis tautinis separtiz-mas arba skirtas turi būti, sulig jų nuomone, būtina panaikintas Armenų kalba, kuri išversta se-nobės, hebrajų ir graikų raštai, turi būti užmiršta bei padėta amžinajin archivan, idant ją dulkės apdengtų. Rods, lyg armenams patsai pasaulis norėtų atimti gy-vybę, tartum patsai gyvenimas norėtų juos aplenkti, kad su jais nebesusidurti. Chrales Vellay savo straipsnyje, kuris išspausdin-tas francūzų laikraštyje „Revue de Paris“ nurodo, jog jaunatūri-čiai arba Ottomano valdžia draudžia armenams savo kalba kalbėti ir savo papročių likyties, svo tradicijas sekti. Tuo būdu jaunatūričiai draudžia armenams tai, ko net Abdul-Hamidas nedraudęs. Jisai niekuomet tikrai nepasikė-sinęs uždrausti armenams kalbėti savo kalba ir sekti savo tradi-cijinius paprošius. Jo laikuose ar-menai turėjo savitą civilinę ir religijinę administraciją. Tuomet armenų tauta turėjo savo tautinį susirinkimą ir kitus ad-ministracijos departamentus. „Kaip gali drįsti, — sušunka Chrales Vellay, — „jaunatūričiai

priversti tą kraštą (Armeniją) atsisakyti nuo savo tautinės kal-bos, savo tautinių papročių, visų privilegijų ir tiesų, kurias pirmė-nis režimas pripažino? Ar gi ta Konstantinopolio partija negali žiūrėti, kad jos vienijimo arba centralizacijos tikslai virs prispaudimo įnagiui, kai bus bandomi įvykdyti Kaukazinėse provincijose?“

Apie 500,000 armenų prieš 2-, 000,000 musulmanų, greitai apie tatau suprato. Jie stovi dabar tarp velnio ir gilos jūros. Kurdai, kaip istorija mums pasako, yra godūs ir žiaurūs. Tai tikri profesijona-liniai banditai, kurie mėgsta api-plėšti ir iš apliplėšimų gyvena. Taigi armenai stovi dabar tarp kurdų ir turkų. Kurdų brigand-os atims nuo armenų visą jų tur-tą, o turkai pasiryžę atimti nuo jų tautos kalbą ir tradicijinius pa-pročius.

Charles Vellay toliau pasako savo straipsnyje, kad konstituci-jinė Ottomano valdžia pasiryžusi vienu paradoksu uždėti ant ar-menų brutališkiausį despotizmą. Tiesos ir teisių laužymas — tai la-bai dažni atsitikimai. Kuomet turkai skerdė armenus, kurdai už-grobė jų žemes ir jų savastį bei turtą. Kai tikrieji savininkai sugrįžo į savo vietas, kai jie pakė-lė protestą prieš jų savaties užgro-bimą, Turkijos valstybės taryba atsuka jiems nugarą — stoja prieš nuskauctuosius ir ginaskaudėjus. Kadangi armenai iš didesnės da-lies ukininkai, tad toksai persekiojimas gali nuo jų net atimti tą pačią egzistenciją. Nes musulma-nai imigrantai yra turktų vežami nuo Kaukazo ar Turkestano ir gy-vendami ant armenų ukių. Tur-kai suranda tuskantčius priekab-čių ir konfiskuoja nuo armenų žemes. Armenų arcivyskupas Kon-stantinopolyje įteikė didžiajam vi-zirui raportą, kuriame pasakya, kad turkai atėmė nuo armenų viso apie 7,000 ukių arba laukų.

Europos galybės į Amerinjos reikalus atsineša indiferentiškai. Balkanų karas, kuris galutinai iš-ginė Turkiją iš Europos, atkreipia domą į Armenijos padėjimą. Vi-sa Europos spauda klausia Euro-pos, ką ji mano apie Armenijos padėjimą ir ar Europa mano įsi-kišti, ar mano užkirsti kelią ar-menų naikinimui.

„Apmąstytas armenų rasės nai-kinimas varomas įvairiais būdais — skerdynėmis, žudymais, priver-stina emigracija, kaip pirmiau taip ir nūdien. Armenų klausima nun stovi prieš Europą, ir, kadangi Ottomano viešpatija pa-sirodė negalinti pati savaimi to klausimo išrišti, tad jo išrišimui reikia įieškoti būdo išlauk“. — (Ch. Vellay.)

P-as Vellay sako, kad Rusija, Anglija ir Vokietija yra taip už-imtos savo reikalais, savo intere-sais, jog jos nemanoma įsiikišti į Armenijos dalykus. Kuomet An-glija kalba apie Armenijos padė-jimą ir jos autonomiją, tai ją vi-suomet nutildo Rusija, kuri negei-džia, kad ant jos Aziatiškos sie-nos isikurtų antra Bulgarija. An-glija ir Vokietija gi nori, kad Ar-menija pasilkūt Turkijos atspa-ros viešpatija, kad neduotų progos Rusijai įsikverbtį į pietus.

Anot p. Vellay, visos šitos dip-lomatinės diskusijos armenams ant nelaimės nieko nereikia. Eu-ropos galybių žvilgis nenuveina to-liau jų pačių ekonominių ir poli-tikinių interesų.

Leidžiamam Konstantinopolyje armenų laikraštyje „Avedaper“ patalpintas vieno armenų kunigo, A. B. Šumavoniano, straipsnis. Tame straipsnyje peržvelgiama armenų padėjimas. Ir jisai savo

straisnyje pabrėžia, kad Armeni-jos spaudos agitacija sukelia didė-lį riksmą, bet iš to riksmo maža vilnų — maža naudos. Taipogi jisai pasako, kad ir svetimų kalbų laikraščiai, kaip tai: **The Times, Temps, Novoje Vremia ir Berliner Tageblatt** nieka naujo nebaturi pasakyti, o ypač delei to, kad jų žaizdos ne rašalu išgydomos. Jis persergsti Turkiją bei atkreipia jos domą į tai, butent — kad Ru-sija stengiasi įsikverbtį į Arme-niją ir padaryti ją sau pagrindu, idant prieiti prie Islamo Aziatiškų savasčių. Ir Rusija jau turi „itekms sferą“ šiaurinėje Persi-joje. Kas gali tikrinti, kad ji ne-panorės pasiimti Turkijos apskri-čius, esančius Kaukazo kalnų pie-tuose?

„Nė viena valdžia nenori arba ir negali apginti Turkijos čielybės, jeigu turkų tauta nepasiku-bins sustiprinti savo pozicijų vi-durinėmis reformomis.

„Trukija pražudė Ciprasą be apsaugojimo, be užtikrinimo tik-ro ir pastovaus laimėjimo. Gal but, kad Rusijos kazokams pasi-seks perlipti per tuos kalnus, per kuriuos negali pereiti. Anglijos laivai, o tuomet, kai Turkija pra-šys pagalbos iš vakarų, Sir Ed-ward Grey gali pasikėsinti atkar-toti Lordo Salisbury'o sumanų iš-sireiškimą: 'Mūsų laivai negali persikelti per Armenijos kal-nus' ". (Iš „The Lit. Digest.“)

DELEI LIETUVIŠKŲ REKORDŲ.

Lietuviai nors ir pamažėliu, te-čiau seka kaulturipgesnes tau-tas, seka jas ne tik įvairiose mok-slo šakose, bet ir dailėje. Šian-dien lietuvių jau stato didelių scenos veikalus, lavinasi muziko-je ir tt. Kas per amžius miego-jo saldžiuoju miegu, tas šiandien kelias iš miego ir pradeda gyven-ti. Miegojo per daugel metų mu-sų daina, o nūdien jau ji prabudo ir linksmina mus. Taigi lietuvių daina prabudo bei atgijo.

Turime jau muzikos srityje ke-liolika rekordų, kaip Amerikos, taip ir Europos išleidimų, nors tai vis trumputės dainelės, o tulos jų — be jokios vertės. Man rodos, kad jau dainuoti, tai nors įdai-nuoti gerai prie to prisirengus ir tinkamas dainas, nes firmos vis-viena ima beveik lygią kainą (žiur-int pagal dainos ilgumo ir daini-ninko vertę). Ar tai bus gražiai įdainuota ar visai netikusiai, fir-ma tokią pat kainą rekordus par-duoda. Pavyzdžiui Columbijos firma turi rekordų su daina „Žvir-blelis“ (solo). Tą dainelę turbūt dainuotojas paskaitė labai, labai komiška. Tečiau klausant jos sunku sužinoti, kur paslėpta tasai komizmas ir nežinau, kuomet re-ikiu juoktiesi. O gal įdainuotojas manė tos dainelės klausytojus pra-juokinti ištesdamas raidę „r.“ Bet jei taip manė, tai reikia pasa-kyti, kad labai apsiriko, nes pa-minėtos raidės „r“ ištesimas ne-malonų įspūdį padaro ir sugadina klausytojų upą visai, jei jo ne-sugadino nesmagus atsitikimai. Svetimtaučiai gi nuo tokių „me-lodijų“, tai langus ir duris užsi-darinėja, kad tik negirdėti. Tuli jų gali manyti, kad lietuviai tik tokių „puikių melodijų“ ir teturi, kad jų dainos susideda iš gergž-dančių melodijų. Priegtam netu-rime mes nė lietuviškų šokių re-kordų, o lietuvių šokių, mūsų tautinių šokių, pas mus netruksta.

Amerikoje jau yra daug puikių chorų. Kodel tie chorai neprisi-ruošia ir neįdainuoja lietuviškų dainų bei tokių, kurių negalima

dainuoti Lietuvoje? Šiaip ar taip, betgi reikia išsireikšti, kad mes nerangus.

Peržiūrėjęs Columbijos lietu-viškų rekordų surasą, pasiūniau į Columbijos svetimų kalbų de-partamentą laišką prašydamas, kad išleistų su svarbesne įtalpa rekordų. Nurodžiau tai firmai daininką, gyvenantį Brooklyne, M. Petrauską, pažymėdamas, kad jis yra įžymiausias mūsų daini-ninkas-artistas ir instruktorius lietuviškose dainose bei tautiš-kuose šokiuose. Atsakyman ra-šo, kad M. Petrauskas bandęs dai-nuoti kiek pirmiau ir kad dabar jie pasiuntę jam laišką, kviesdami jį pas save, kad su juo sulygti, bet jisai nemanėmsiškai neatsilan-gęs nė atsakymo nedavęs. Ant galo firma nuo savęs prideda, kad vargiai jai apsimokėtų lietu-viškų rekordų padarymas. Jeigu pardavinėtojai pareikalautų dau-giau, tai firma pasistengsianti rasti geresnių lietuviškų daini-ninkų.

Mano širdingu geiduliu butų, idant p. Petrauskas sulygtų su Columbijos firma, nes tuomi daug naudos tos rūšies muzikos mėgė-jams suteiktų. **A. Rukas.**

Prierašas „Columbia“ per tre-čias ypapas kvietė mane dainuoti ir jokio pasiulyjimo užmokesnio pati nedarė, taigi aš nieko su ta kompanija ir neturėjau. Padary-tas buvo bandymas ir tuom viskas užsibaigė. Taigi niekas ant ma-ņes negali rugot delei nesukal-bėjimo su „Columbia“.

M. Petrauskas.

NAUJI RAŠTAI.

Lietuvių Tauta. Liet. Mokslo Draugijos raštai. Kninga II. Dalis 2. (1911/12 m.) Pustl. 164. Vilniuje, M. Kuktos sp. 1913 m.

Turiny: 1, Ad. Srba — Medžia-ga lietuvių kalbos sintaksei. 2, P. Avizonis — Akklumas ir tracho-ma Lietuvoje. 3, M. Yčas — E-vangelikų-reformatų parapijų tvarka Lietuvoje. 4, P. Leonos ir A. Janulaitis — Lietuvių papro-čių teisė. 5, M. Gustaitis — Kunigas Antanas Tatarė. 6, A. Janulaitis — Simanas Daukantas. 7, J. Endzelin — Litauisch—lettische Miscellen. 8, Iš Lietuvių Mokslo Draugijos kronikos. 9, L. Mokslo Draugijos nariai 1911/12 m.

Gerhard Hauptman'o „Audė-jai“, penkių veiksmų drama. Vertė J. Laukis. Turtu ir spauda J. Ilgando, Chicago, Ill. Pustl. 119. Kaina 50 c.

Charles Dickens'o „Oliveris Twistas“. Vertė Jonas Kmitas. „Draugo“ spaustuovėje, Wilkes-Barre, Pa. Pustl. 520.

Laisvoji Mintis, N39. Turiny: N. H. Seaburg — Jezus kaipo ke-liarodis; Įstatymas užbėgimui pro kreacijos (besiveisimo); Karolis Vairas — Ir vis-kas nie-kai (eilės); Karolis Vairas — Li-teratūros evoliucija; Mikas Pet-rauskas — Iš muzikos istorijos (užbaiga); Ką daro nesuturė-jimas; Karolis Vairas — Ne jums, broleliai (eilės); Denni Hird, M. D. — Evoliucijos mokslas pavėik-sluose; Jul. Baniulis — Rusų be-letristikos tėvas; Šis bei tas iš kronikos; Victor Hugo — Notre Dame de Paris. Paveikslai: H. Spencer, XIX šimtmečio angli filosofas. Priedas: Jaunimo sap-nai“. Turiny: Buč—kis — Bu-kim nevienpusias; S—as K—kis—Sąžinės bankrutis; S. Topilis — Fronologija; N. Valasinas — Gim-tinė šalėlė (eilės); Meldžiamieji, nevarykite į „atleidimo“ šalį!

Tarptautiškoji Akušerijų MOKYKLA.

Moteris, norinti išmokyti akušerijai, dabar tu gali mokytis mokykloje Sorantone, Pa. Mokslo pradės 2 d. Sausio, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalyje.

Įsteigė mokyklon gali moteris, turinčios nemažiau 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokas \$100.00.

Mokyklon Lietuvos prima „The International College of Midwifery“.

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas. 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telefonas: 6426—J—Market.

Daktaras

JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8—11 ryte, 1—3 po pietų, 7—9 vak. Seredomis 8—11 ryte.

152 Polk Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

PARSIDUODA PIGIAI

našios drąkuojamos mašinos Typewriters. Rašyti šlaidiniai, o gausite katalogų dykai. Knogos taip pat pasiduoda ir yra reikalinga Agentų.

Kreipkitės per laišką ar šio antrašči: A. MALIAUSKAS, 687 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y.

P. S. Teipogi pasiduoda naminiai rakandai (Furniture) ar išmokę vietiniai kreipkitės pas mane.

Dr. J. S. Message (Misevičia)

272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y. Tel. 595 Greenpoint

Specialistas širdies ir plaučių ligų.

OFFICE HOURS: 8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE

GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.

200 Marshall St., ir kampa Second St.

Ligonius prima: iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3 ir vakare nuo 6—8 Telephone 1537 R. Elizabeth.

GERA PROGA!

Gramatika angliškios kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00

Valių Drangas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c

Aritmetika mokinimuisi ro-kundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c

Viso \$1.60

Kas atsitys iškirpęs šita apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

Telephone: Greenpoint 8.

Daktaras A. S. Jankaukienė

Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palatų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet., nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St. BROOKLYN, N. Y.

SKAITYK ATYDZIAI!

Ar nori but godojamas ir užsidirbt daugiau? Jei taip, tai mokinkis angliškai ir pastok šios šalies piliečiu.

Mes pamokysime jus ir pagelbesime dovanai išsimti pilietišką popierą.

Teipgi šioj mokykloj priengia mokinius į augštesnes mokyklas, kaip tai: Cooper Union, universitetus ir amatų mokyklas.

Mokykla atdara dienomis ir vakarais per visus metus.

ATEIK PASIKLAUSTI

199 So. 4-th Street.

MODERN Prop. School.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygtė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Istatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsimti popierą, Suvienujų Valstijų konstitucija, nepriugulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ūkėsi Klubas, matydamas reikala, išleido virš minėtą knygtę kurios čienia yra 25c. Užsisakydami knyga pinigų siųskite per Money Orderį arba krasos ženklioliais, ant šito adreso:

LITHUANIA M. CITIZENS CLUB

372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

ORIGINALIŠKI

ROZAVI ir KITOKI MILTAI.

Kostumieriai, reikalaukite RUGIŲ Duonos iš Rozavų

ir kitokių miltų. Busite sveiki ir stiprūs!

DUONKEPIU ATYDAI!

Aš esu savininkas ir pardavejas Suvienujose Valstijose ir Europoj Originalinių Rozavų miltų iš čysčiausių, svečiausių ir geriausių rugių grūdų, kuriuos tik už gerus pinigus galima gauti. Rozavus miltus turi varuoti tik geriausi duonkepiai šios šalies ir aš noriu atkreipti atidą tiems duonkepiams, kurie dar nevarvoja Rozavų miltų rugių duona.

Aš tiktai ir pasiskelbiu, kad maloniai kiekvienam atsišauksiam suteiksiu visokias informacijas, ypač duonkepiams ir visada užganėdinsiu atsišauksius. Aš užtikrinu Jums, kad tai bus geras pelnas ir atgabens didelę pramonę, tik tuojaus paimitit plunksną ir parašykite pas mane laišką, reikalaudami platesnių žinių apie Rozavus ir kitokius Miltus.

Morris Rosenfeld,

G 4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y.

Naujausio izradimo drąkuojama maszinuke. Su ja kiekvienas gali moketi drąkuot, kad ir placziausius laiszkus. KAINA TIK 7 DOLERIAI!

Teipogi pas mus galima gauti geriausio gatunko gramofonus su lietuviškom dainom, šokiais ir juokingom pasakom. Teipgi galima gaut laikrodžių ir laikrodėlių, geriausių britų ir daug visokių instrumentų. Jaigu dar neturi mus katalogo, tai prisiųsk už 3 centus stampų, o aplaikysi informacijas dovanai.

K. J. KRAUCHELUN,

120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Liaudies Dainos,

Solo balsui ir pianui, sutaisė

MIKAS PETRAUSKAS.

- 1. Vai aš pakirsčiau žalioj girioj klevelį 20c.
2. Jojau dieną, jojau naktį 60
3. Siuntė mane motinėle į jureles vandenelio 20
4. Šių nakių, per nakių nemigau 30
5. Ko liudit sveteliai, ko nedainuojat? 20
6. Saulelė raudona, vakaras netoli 25
7. Tykiai, tykiai Nemunėlis teka 15
8. Už šilingėlį, už mažulėlį 30
9. Skyniau, skyniau skynimėlių 15
10. Dovanojo man motulė baltų drobely 15
11. Jahna mahte seeru sehja, lihgo 15

Viso \$2.65

Gaunamos pas:

J. J. Paukštis & Co.,

120 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

LIUDAS GIRA.

ŽALIOJI PIEVELĖ.

EILIŲ RINKINYS.

PREKĖ 65 centai.

200 ŽAIDIMŲ kambaryje ir tyrame ore.

Su dainomis, gaidomis, paveikslėliais ir fantų išvadavimaie.

Jaunuomeniai dovanėlė.

Sutaisė Mattas Grigonis. Prekė 75 centai.

NAUNAMOS PAS:

J. J. PANKKŠTIS & CO.

120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

JONINĖS.

Keturių veiksmų drama, garsaus vokiečių dramų rašytojo G. SUDERMANO, versta K. Puidos.

Pusl. 143. Čienia 45 centai.

Si drama lošiama jau beveik visų civilizotų tautų teatruose. Ji yra gilaus turinio ir nepaprastai švelnaus stiliaus. Biednos lietuvišės mergaitė tapo užauklėta turtingo vokiečio namuose. Mergaitė paskiaus dasižino, kad jos motina yra girtuoklė ir valkata. Reiktų rodos sekti paskui prigimtus ryšius ir eiti pas savo motiną. Bet čia ir apsiereškia žmogaus silpnybė: Mariutė išsižada savo motinos, išsižada savo numylėtinio ir pasiuleka pas vokiečių, kuriam turi atitarnauti už išauklėjimą. Tai gi Mariutė seka didelį principą, būtent išpildo savo pareigą linkui žmoniškumo, nors per motinos kraują peržengia. „Joninės“ bus lietuviškos scenos papuošalu, kur jas tinkamai ir prisirengę suloš.

VISUOTINŲJI

HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio istorija. Čienia 60 centų.

Šita storoką kningaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ją skaitydami turės ir naudą ir linksną zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika“. Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą kningą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atmint, kad tai juokas. Bet istoriškus vardus įsidėk. Jau jie tai tikri.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUIDA, davė šiame veikale tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Čienia 30 centų.

Visos šitos dramos imtos iš lietuvių gyvenimo tai istorijos. „Rūtų vainikas“ gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatinizuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražūdytą mergaitės nekaltybės. „Mirga“ yra jau žinomas istoriškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinė“, tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramos yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran.

J. J. PAUKŠTIS & Co.

120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

A. OLSZEWSKIO BANKA

Chicago, Illinois

PRIMA pinigus taupinimui nuo \$1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą už padėtus pinigus.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų ir štorų Chicagoje.

SIUNČIA pinigus į visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

Turint kokius nors reikalus į Banką rašykite šiuom adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI

AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA

IŠTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po \$6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: \$150.00, \$300.00, \$600.00 ir 1000.00.

Kiekvieno lietuviu privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — \$72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kultūros reikalams — \$8.651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) \$52.517.97.

Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klaus informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopa.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr. 307 W. 30-th St. New York, N. Y.

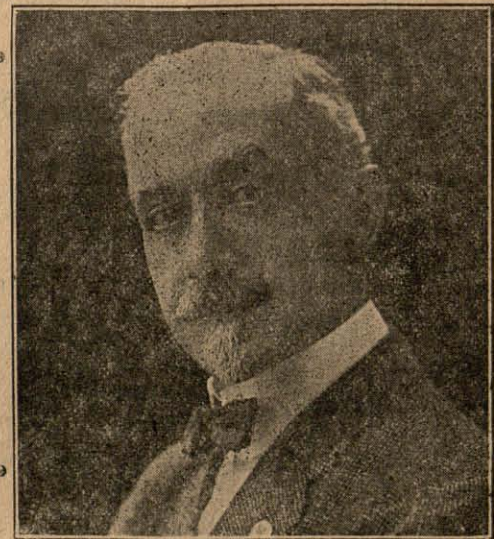
VIENYBĖ

NESIRGK. NENUSTOK VILTIES.

Nemokėk dykai pinigų. Iki nepamėginsi pas mane gydytis.

Noriu jus pertikrinti, jog esu galėje jus išgydyti, kada kiti neįstengia tai padaryti. Noriu pertikrinti, jog mano gydymo budas yra tinkamiausiu ir naujausiu, kadangi mano ofise, užimančiam visas lubas randasi geriausios medikaliskos mašinos iš-rastos mokslinčių paskutiniuose metuose. Ant galo noriu pertikrinti, jog, turėdamas 40 metinę praktiką didžiausiose ligonbu-čiuose Amerikoje ir Europoje, ir universitetų klinikose, esu vienu iš seniausių medikaliskose studijose, vienu iš akyliausių ir atsa-kančiausių, o priegtam vienu iš praktiškausių daktarų. Mano gy-dymas yra greitas ir patenkantis, ir kiekvienam prieinantis.

Kam jums vaikščioti nuo vieno pas kitą daktarą mė-tant pinigus dovanai o kartais ir sveikatą. Ateikite pas mane tuojaus, o aš jums pasakysiu dangelių priezasčių, kurių dė-liai apsiimu gydyti per vieną mėnesį dovanai kiekvieną vyrą, moterį arba vaiką. Nėra taip pavargusio vyriškio arba moteriškės, idant negalėtų priimti ma-no gydymo.

Prof. Dr. Brough.

DR. F. T. BROUGH, iš Londono, Anglijoj. Dr. Medicinos ir egz. aptiekorius.

VYRAI. Iki eisite pas kitą daktarą, pirma ateikite pas mane.

MOTERS. nesiduokite daryti operacijų, iki ne-pamėginsite pas mane gydytis.

Turiu geriausiai įtaisytą ofisą Pensylvanijos valstijoj, kur randasi naujausios metodos gydymo ir elektrikos mašinos, kurių pirkimas kas-tavo tukstančius dolerių, priegtam turiu savo laboratoriją, kur išdirbu geriausias gyduo-lės. TURIU savo ofise mašiną, madinamą X-Ray, kuri yra daktarystės moks-le viena iš didžiausių išradimų. Su pagelba tos mašinos galima iširti kuog-eriausiai kiekvieną kūno dalį. Toji mašina yra labai pasekinga gydyme ligu-odos, išberų ir vežio. GYDAU visokias išsenėjusias ligas: tekėjimą, persėji-ma, kanale nustoja nuo pirmo gydymo, supūtimą gislių ir atsiradimą vandens gislose. Ofiso valandos paprastose dienose nuo 9 ryto iki 8 vakare. Nedėlio-mis nuo 10 ryto iki 3 po pietų.

DR. F. T. BROUGH MEDIKALIŠKI OFISAL, Kinney Namai, South-East, kampa Brood ir Market ST., NEWARK, N. J.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliuose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stabelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Šmagiausias lietuviškas laikraštis
visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĒTNYČLĄ
Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj: Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketverčio meto 65c.
EURO-ROSIJOJE ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.
POJE Prusuose 15 markių.

MĒNESINIS RAŠTAS

Linksmą Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĒNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoj ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusuose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULE" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ vaikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

420-522 W. South St. MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglinių kėlas).

Trumpiausias kelias į Buffalo.

Tiesiai į Scrantoną ir Angliją Sritį.

Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punkty nuolatinis ir parankus susišėimas.

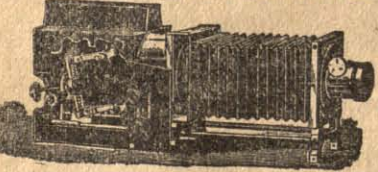
Artymesnių informacijų apie kėlas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,

Passenger Traffic Man'r

90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFŲ KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikojė.

Užlaikome visokių gatunkių APERATUS. Parduojam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais Intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių švelo, specialiai turime padarę daug Lietuviškų Ilustracijų dėl Dainų, Deklamacijų, Receptų ir Pralekčių, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsimat arba nori užsimat šimoni bizniu, reikalaujanti pagalbos saukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Račiūnas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

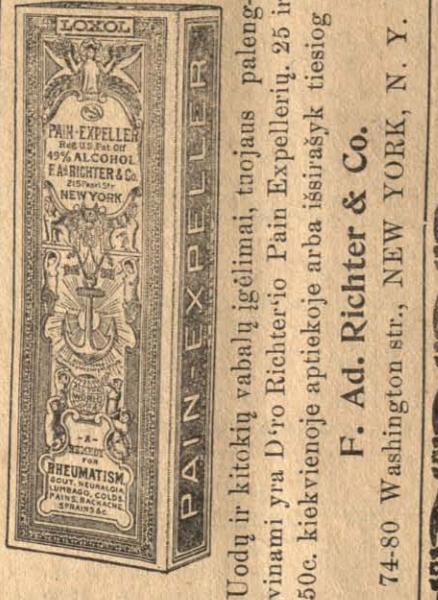
Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi ariela, elius, visoki vynos, kvėpanti cigarai, ir puikių užkandžių. Salė dėl mitygų ir vėsiųjų. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani ariela, elius, porteris, visoki vynai ir kvėpanti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Telephone 1331
Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vėsielioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

PATENTS
promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo, for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents. What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address: **H. B. WILLSON & CO.** Patent Attorneys Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Teisingiausia Lietuviška Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija \$30,000.)
Teipgi (Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.)
PIRMOS KLASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA. (Bell Phone 8-R)

Uodų ir kitokių vabalyų igėlimai, trojauš patengvinami yra D-ro Richtero Pain Expellerių. 25 ir 50c. kiekvienoje aptiekoje arba išsiųsytis tiesiog **F. Ad. Richter & Co.** 74-80 Washington str., NEW YORK, N. Y. Telephone 854 W. Williamsburgh. **Williamsburgh BATHS.** F. TEITELBAUM, savininkas. **Rusiškos ir Turkiškos PIRTYS** 274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave) BROOKLYN, N. Y. Perėjo naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užėkite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

14 metų senas laikraštis
KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.
Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštinkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prūsų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.
"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:
Metams \$2.00, pusei metų \$1.00
Kanadoj ir Meksike:—
Metams \$3.00, pusei metų \$1.50
Rosijoje, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: Metams \$3.00, pusei metų \$1.50
Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.
Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pašto Money Orderj arba pinigų registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:
J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojau, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00
Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ję galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.
J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Rusizkai Amerikonizska Linija. Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.
Russia — 16.000 tonų, Kursk — 13.500 tonų, Czar — 13.000 tonų.
Rotterdamą į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienių nesimainant niekur į Liepoją.
Išplaukia kas antra subata. Sekanti išplaukima iš New Yorko: Kursk — Liepos 26 Russia — Rugpjūčio 9
\$31.00 3-čios klasės \$33.00
\$45.00 2-ros klasės \$50.00
\$65.00 1-mos klasės \$75.00
Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorę: **A. E. JOHNSON & CO.** General Passenger Agents. 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

„SVYTURYS“
1913 metų.
Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75 c.
Gaunamas pas **J. J. PAUKŠTIS & CO.**
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.
P. BUTKUS
LIETUVIŠKAS GRABORIUS (Undertaker).
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vėsielioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvi.
Mano gyvenimo ofisas atdaras diena ir naktį.
213 BERRY ST. BROOKLYN, N.-Y. Branch Office 48 Hudson Ave.

Tel. 279 Greenpoint.
Geriausia lietuviams užėiga pas **JONĄ KULBOKĄ**
Skanus Alus, Gardi Ariela, Visoki Vynai, Kvėpanti Cigarai.
74 Grand Street Kampas Wythe Ave. BROOKLYN, N. Y.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais
ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą **KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.**
Turiu už garbę apreiškiti guodintiniems Kunigams ir guodotinioms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiausiai pamintėms daigtus **PIGLIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausiają praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

ZMIJEZCNIK
RATTLESHAKE LINIMENT
Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRĒNŲ SOPPES SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.
Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįeškok rodos pas kokius mokintus žydėlius ar kryžiuokus savo priepoly, bet kreipkis arba tiesiai pas rašyk pas savo ločną vientauti, reikalaujamas tikrų, grynų ir gydantių vaistų — pas **ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,** Plymouth, Pa.
garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neįsicleisi veltui ir ant apgavystių savo sukia uždirbto cento.
Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikėtai randasi ant svieto, teip dėl senų žmonių, kaip dėl kukikių, vyrų ir moter.
„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tūkstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!
Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kungai išpažinti.
Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojų pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centus ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Nepamirškite Tautiško Namol
Erta, daili salė mitygoms, vėselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA. A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint.

H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y. Telephone, 1103 W. Williamsburgh
PRIETELIAI LIETUVIAI
12 dideliu ir 12 mažu

ADVOKATAS KAZIS KRAUČUNAS.
Buvęs 9 metas Štjriavus Virstininkas. Inspektoriu Savitonyų Valstijų Imigracijos; turi visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir C. andors. t. Law. Vėdi visokias bylas (provas) visnos teismonose ir d partamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškeis, įdėdami krasos ženklielį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribana ypatingai į visas Valstijas ir miestus sužyz pareikalavimo. Adresas: **KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law** Box 296, Ketchikan, Alaska.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provy visuose teismuose.
Ofisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.
Office Phone Peoples 37
Residence Bell 47 Peoples 1100

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas. Vidutiniška čionia.
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.